

• Οὐκ εἶ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος •

ΕΤΟΣ Β΄.

ΣΜΥΡΝΗ, τῆ 15 Φεβρουαρίου 1859

Ἄριθ. 3.

ΟΙ ΑΥΤΟΧΘΟΝΕΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ.

Ἐνθυμοῦνται ἴσως πολλοὶ, ὅτι εἶδον κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ 1855 ἔτους ἐν ταῖς ἀνωτέροις στοαῖς τοῦ Βιομηχανικοῦ Μεγάρου (1) μεταξὺ τῶν ἐξ Αὐστραλίας ἀποσταλθέντων προϊόντων τὰς εἰκόνας δύο ἰθαγενῶν φυσικοῦ μεγέθους. Οἱ χαρακτῆρες αὐτῶν ἦσαν παχυλοὶ, οὐχὶ ὅμως ὅσον οἱ τῶν Αἰθιοπῶν τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἡ κόμη ἐσχημάτιζε πλοκάμους πυκνοὺς μὲν ἀλλ' οὐχὶ ἐρισσιδεῖς, τὸ δέρμα ἦτο ἀμαυρὸν καὶ ἔχει παντελῶς μέλαν. Ἡ ὄψις τοῦ ἀνδρὸς ἔχοντος ὀφθαλμοὺς βεβυθισμένους ἐν τῇ κόγχῃ παρίστατο ἀγρία· οἱ ὄμοι καὶ τὸ στήθος τοῦ εἰδείκνουν ὅτι δὲν ἔσπεροντο βρωμαλέοιτος. Τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς ἐφαίνετο ταπεινὸν καὶ δειλὸν, καὶ ἡ φυσιογνωμία ἀμφοτέρων ἐφαίνετο ἐξ ἴσου ἐσπερημένη ἀκτίνος νοημοσύνης, ἂνευ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἀοπλος ὢν κατὰ τῆς φύσεως, ὑποπίπτει εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν τῶν ὄντων.

Πότε καὶ διὰ ποίας ὁδοῦ ἡ δυστυχὴς αὕτη γενεά, ἥτις βαθμηδὸν ἐκλείπει καὶ φαίνεται προωρισμένη νὰ ἀφανισθῇ ἐκ τῆς Αὐστραλίας, ὡς ἠφανίσθη ἤδη ἐκ τῆς Τασμανίας, ἦλθεν ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τὴν ἀπόκλιρον ταύτην γῆν, ἥτις δὲν κατέστησεν αὐτὴν εὐτυχῆ; Τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ ἐθνολογία εἰσέτι δὲν ἐξηκρίβωσε. Φρονοῦσιν ὅμως ὅτι οἱ Αἰθιοπες τοῦ γένους τούτου κατέλιπον πρὸ πολλῶν αἰώνων τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς,

(1) Τῶν Παρισίων.

ἵνα μεταβῶσιν ἀπὸ σταθμοῦ εἰς σταθμὸν διὰ τῆς σειρᾶς τῶν μεγάλων χερσονήσων τῆς Ἀσίας μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς Μαλάκκας. Ἐν τῇ Ἰνδικῇ Κίνα πιθανὸν μέρος αὐτῶν νὰ ἠνώθη μετὰ τοῦ Μογγολικοῦ γένους, καὶ ἐκ τῆς μίξεως ταύτης προῆλθον τὰ γένη τοῦ Σιχί καὶ τῆς Κοχγκίνιας, ἅτινα ὡς πρὸς τὰ φυσικὰ καὶ διανοητικὰ προτερήματά εἰσιν ἀληθῶς κατώτερα τῶν Ταρτάρων καὶ Σινῶν, ἐνῶ τὰ ἄλλα ἐξακολουθοῦντα τὰς μακρὰς αὐτῶν μεταναστεύσεις εἰσεχώρησαν διὰ τοῦ μαλακικοῦ ἀρχιπελάγους εἰς τὴν Αὐστραλίαν. Ἡ ἐν ταῖς Ἀσιατικαῖς χερσονήσοις διαμονὴ τῶν μαύρων Αὐστραλιανῶν φαίνεται ἐν μέρει ἀποδεδειγμένη διὰ τῶν φιλολογικῶν διδομένων. Καὶ τῶντι ἀνεκάλυψαν σχέσεις μεταξὺ τῶν Δραβιδιανῶν γλωσσῶν, αἵτινες ἐκλυοῦντο ποτε εἰς τὴν Ἰνδοστάν, καὶ τῆς αὐστραλιανῆς γλώσσης. Μία μόνη γλώσσα ὑπάρχει εἰς τὴν ἐκτεταμένην ταύτην ἡπειρον, καὶ διαιρεῖται μὲν εἰς ἀπείρους διαλέκτους, ἀλλ' ἅπασαι παριῶσι τοὺς αὐτοὺς χαρακτῆρας, δεικνύουσι διὰ τῆς κοινῆς αὐτῶν καταγωγῆς τὴν ἀρχαίαν συγγένειαν πασῶν τῶν φυλῶν. Ἡ γλώσσα αὕτη εἶναι ἐκ τῶν ὀνομαζομένων συγκολλητικῶν (d' agglutination) καὶ ἂν οἱ ἄνθρωποι οἵτινες λαλοῦσιν αὐτὴν εἰσὶ τὰ ἀθλιέστατα καὶ ἔσχατα ὄντα, δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι καὶ ἡ γλώσσά των εἶναι τοιαύτη, διότι διὰ τῆς προσθήκης μορίων ἐκφραζόντων κατηγορίας γραμματικᾶς καὶ διὰ τῆς συνδέσεως τῶν συλλαβῶν πρὸς ἀλλήλας, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν χαρακτῆρα τῆς συγκολλήσεως, καθίσταται ἀνωτέρα τῶν μονοσυλλαβικῶν γλωσσῶν. Πρὸς δὲ τούτοις ἡ ἀπλότης αὐτῆς ἐστὶν ἀρχαϊκώτατη, διότι δὲν ἔχει οὔτε

γένη, οὔτε λέξεις ἀφρημένες, οὔτε διακριτικά τοῦ γένους ὀνόματα, καὶ τὸ λεξικὸν αὐτῆς εἶναι λίαν πτωχόν.

Οἱ δυστυχεῖς ἰθαγενεῖς οἱ λαλοῦντες τὴν γλῶσσαν ταύτην εἶναι διεσπαρμένοι καθ' ὅλην τὴν χώραν κατὰ γένη ὀλιγόριθμα εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν καὶ τῶν κολιπίσων, οἵτινες κατακερματίζουσι τὰς παραλίας. Αἱ φυλαὶ αὐτῶν δὲν συγκοινωνοῦσιν εἰμὴ σπανίως πρὸς ἀλλήλας, καὶ τοῦτο ἀναμφιβόλως εἶναι μίαν αἰτίαν τῆς εὐτελείας τῶν. Εἰς τὰς συχνὰς αὐτῶν ἐριδας οἱ πολεμιστὰὶ δεικνύουσι ἀνήμερον ἀνδρείαν καὶ ἀγριότητα. Τὰ ὅπλα ὡς καὶ ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα αὐτῶν εἶναι ἀπλούστατα καὶ ἀτεχνῆ· εἰσὶ δὲ ῥόπαλα, ἀκύντια βραχέα καὶ μακρὰ, πολλακίς ἄδοντωτά, καὶ εἶδη καμάκων. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἀγνοοῦσι τὰ τόξα· τοῦτο εἶναι πολὺ παράδοξον, καὶ δίδει ἀφορμὴν νὰ υποθέσωμεν, ὅτι ἂν οἱ Αὐστραλιανοὶ ἦλθον ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, κατέλιπον ταύτην τὴν γῆν εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, διότι ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς Ἀφρικῆς μεταχειρίζονται τὸ ὅπλον τοῦτο. Οἱ ἄγριοι τῆς Αὐστραλίας φέρουσι καὶ ἀσπίδας ὠσειδεῖς καὶ στρογγύλας, δι' ὧν προφυλάττονται μετ' ἀξιοπαρατήρητον ἐπιτηδειότητα ἀπὸ τὰ βέλη καὶ τὰ κτυπήματα. Χοροὶ συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐξέθρου κτύπου ῥάβδων, μιμικαὶ παραστάσεις καθ' ἃς ἐπιτυγχάνουσι κάλλιστα μιμούμενοι τὰ κινήματα τῶν ζώων ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ζῶσι, εἶναι αἱ εὐνοούμεναι αὐτῶν διασκεδάσεις, εἰς τὰς ὁποίας παραδίδονται μόνον τὴν νύκτα. Ἡ λάμψις τῶν μεγάλων πυρῶν τὰς ὁποίας ἀνάπτουσι, τὰ πτερὰ ἢ τὰ φυλάματα, δι' ὧν κοσμοῦσι τὰς κεφαλὰς τῶν, τὰ λευκὰ καὶ ἐρυθρὰ ζωγραφήματα ἅτινα καλύπτουσι τὰ σώματα αὐτῶν, ἢ ἐρημία τῶν κοιλάδων καὶ τῶν δασῶν, τὰ ὁποῖα εἰσὶ τὸ θέατρον τῆς σκηνῆς, πάντα ταῦτα παριστῶσι τὰς ἐορτάς αὐτῶν παραδόξους καὶ φαντασιώδεις. Ἡ ῥαθυμία τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἔξεων αὐτῶν καθιστᾷ σπανίως, ὡς φαίνεται, τὰς διασκεδάσεις ταύτας. Ἄλλ' ἐπὶ πάντων ἀρχίσει, παραδίδονται εἰς αὐτὰς μανιωδῶς. Πρὸ πάντων δ' ἀναπτύσσεται ἡ ἀμιλλα αὐτῆ ὅταν δύο ἢ πλείοτε φυλαὶ συναντηθῶσι φιλικῶς· ἐκάστη φυλὴ χορεύει μόνη καὶ ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην· αἱ γυναῖκες καθήμεναι εἰς τὰ ἔμπροσθεν, κατ' εὐθείαν ἢ κυκλοειδῆ γραμμὴν, ἀποτελοῦσι διὰ τῶν δερματίνων χλαϊνῶν αὐτῶν εἶδος τυμπάνων, ἅτινα κτυποῦσι μετὰ τὴν παλάμην τῆς χειρὸς, ἐν εἶδει προσωδίας (accompagnement), καὶ ἐκπέμπουσι ταυτοχρόνως φωνὰς ἐκ τοῦ λάρυγγος. Οἱ ἄνδρες κινουῦνται κατὰ ῥυθμὸν, ἀνευ ἀταξίας καὶ ἀνευ συγχύσεως ἢ λάθους, κἀθηνται, ἐνοκλάζουσι, σύρουσιν ἀλλήλους, ὀρμῶσιν ἅπαντες ταυτοχρόνως, μιμούμενοι τὸ βᾶδισμα τῆς διδέλφιδος ἢ τινος ἄλλου ζώου μετὰ θαυμασίαν ἀγρίθειαν. Αἱ κινήσεις αὐτῶν εἶναι ἀλληλοδιαδόχως βραδείαι καὶ ὀρμητικαί· εἰσπνέονται πρὸς ἀλλήλους μετὰ μεγάλας κραυγὰς, ὡς εἰς τὰς μάχας τῶν, καὶ ἴστανται πάλιν ἀφῆνης ἔχοντες τὰ ῥόπαλα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν καὶ τὰς λόγ-

χας ἐπὶ τοῦ στόματος. Τινῶν χορῶν συμμετέχουσι καὶ αἱ γυναῖκες. Ἐχουσι τὴν κεφαλὴν κεκοσμημένην μετὰ φύλλα, καὶ κρατοῦσαι ῥάβδους, τίθενται ἐπὶ γραμμῆς καὶ συμπλέκονται, ἐνῶ οἱ ἄνδρες μὴ γινόμενοι μετ' αὐτῶν καὶ ἀποσύρμενοι χωροῦσιν ἐξέθρου πρῶτον καὶ ὀπίσω. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄσμενοι χοροὶ καὶ ἄλλοι τῶν ὁποίων μόνον αἱ νεώταται γυναῖκες μετέχουσι.

Αἱ ἐορταὶ δὲν δι' ἔχουσιν ἐπὶ πολὺ, διότι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἵτινες κατεδικάσθησαν νὰ ζῶσιν ἀεὶ ποτε περιπλανώμενοι, δὲν δύνανται οὔτε νὰ συγκεντρωθῶσιν οὔτε νὰ χρονίζωσιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. Πρέπει νὰ χωρισθῶσι καὶ νὰ διευθυνθῆ ἕκαστος πρὸς τὴν χώραν τῆς ἰδίας φυλῆς, ὅπως ζητήσωσι μέσα τινὰ διατροφῆς εἰς τὴν ἐκτεταμένην καὶ πολλακίς καλλιεργήσιμον ταύτην ἥπειρον, ἀλλ' ὀλίγον πλουσίαν εἰς τὴν αὐτόματον παραγωγὴν. Οἱ πόροι τῆς ζωῆς τῶν ἀθλίων τούτων ἀνθρώπων εἶναι ἡ ἀλιεῖα, ἡ θήρα, εἰς τὰς τινές, φυτὰ καὶ φλοιοί. Οἱ μύρμηκες, οἱ σκώληκες, αἱ σαῦραι, οἱ ὄφεις, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι εἰς τὴν πλάσιν αἱ αἰσθήσεις ἡμῶν ἀποστρέφονται χρησιμεύει πρὸς τροφήν αὐτῶν. Ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν μεταχειρίζονται χονδροκοπέας λέμβους, ἐνθα δύνανται νὰ χωρέσωσιν ἕξ ἢ ὀκτὼ ἄνθρωποι· εἰς δὲ τοὺς ποταμοὺς ἀλιεύουσιν αἱ γυναῖκες, εἰς τὰς ὁποίας καὶ ἐν τῇ Αὐστραλίᾳ ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀγρίαις χώραις ἐπιβάλλονται αἱ ἐπίπονοι ἐργασίαι. Ἐνῶ αὐταὶ φέρουσι τὰ φορτία, κτίζουσι τὰς ἀκόμψους καλύθας αὐτῶν ἢ ἴστανται κεκλιμένα ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἐκτεθειμένα εἰς τὸν ἥλιον, οἱ ἄνδρες βραθύμως ἐξηπλωμένοι εἰς τὴν σκιάν, θεωροῦσιν αὐτὰς ἐργαζομένας. Περιορίζουσι δὲ δι' ἑαυτοὺς τὴν ἥραν· ἐνθα προχωροῦσιν ἐροποντες διὰ τῶν δασῶν μέχρι τῶν φωλεῶν τῆς διδέλφιδος ἵνα προσβάλωσιν αὐτὴν διὰ τοῦ ἀκοντίου. Ὅτε μὲν τρέχουσι κατόπιν αὐτῆς, ὅτε δὲ τὴν παραφυλάττουσι κρυπτόμενοι ὑπὸ τοῦς καλάμους πλησίον τῆς πηγῆς, ὅπου ἔρχεται νὰ σβέσῃ τὴν δίψαν τῆς. Συνενοῦνται ὡσαύτως ἵνα συγκροτήσωσι μεγάλας κυνηγεσίας, πυρπολοῦσιν ἐκτεταμένα μέρη, βιάζουσι τὰ ζῶα νὰ φεύγωσι, περικλείουσιν αὐτὰ μετὰ δύο κυκλοειδῶν σειρῶν κυνηγῶν καὶ βιάζουσιν αὐτὰ νὰ βιβθῶσιν εἰς τοὺς ποταμοὺς ἢ κατὰ τῶν κρημνῶν. Ἐπίσης δὲ διὰ τοῦ δόλου καὶ τῆς ὑπομονῆς συλλαμβάνουσιν οἱ νησιῶται οὗτοι τὴν ἐμῶν, τὴν παράδοξον ταύτην στρουθοκάμηλον τῆς Αὐστραλίας, καὶ τὸν σάριγον, ὅστις ἐκ πάντων τῶν διδέλφιδων ζῶων ἐξέπληξε πλείονα χρόνον τοὺς Εὐρωπαίους, καὶ εἶναι τὸ μοναδικώτατον τῶν ζῶων τῆς Αὐστραλίας ἐκτὸς τοῦ ὀρνιθοῤῥόγγου, διότι οὗτος μετέχει τῶν τετραπόδων, τῶν πτηνῶν, τῶν ἐρπετῶν καὶ τῶν ἰχθύων. Τὸ δῆγμα του καλύπτεται ὑπὸ τριγῶν, κατὰ δὲ τὸ ῥάμφος καὶ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, οἵτινες εἰσὶ παλαμμοειδεῖς, ὁμοιάζει πρὸς τὴν νῆσσαν· οἱ ὀπίσθιοι πόδες του εἰσὶν ὠπλισμένοι ὑπὸ ἰσχυρῶν ὀνύχων μετὰ πέντε δακτύλους· ἀγνοοῦσιν εἰσέτι ἂν πρέπει νὰ κατατά-

ζῶσιν αὐτὸ μετὰ τῶν ὠστῶν ἢ τῶν μαστοφόρων ζῶων, ἐπειδὴ αἱ ἰδιότητες αὐτοῦ τὰς ὁποίας ἀνεκάλυψαν παρίσταν τοὺς χαρακτηριστικὰς ποτὲ μὲν τοῦ πρώτου ποτὲ δὲ τοῦ δευτέρου γένους. Σαλπτοῦσι διὰ φωλεὰς τῶν ὑπονόμων ἐπὶ τῶν ὄχθων τῶν ποταμῶν καὶ ὅταν ἐπαπειλῶνται καταφεύγουσιν ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Εὐρίσκειται δὲ κατὰ τὰ Κουανὰ ὄρη πρὸς τὰ δυτικὰ τῆς Αὐστραλίας τὸ ζῶον τοῦτο, εἰς τὴν πλάσιν τοῦ ὁποίου ὀρίζεται ὅτι ἡ φύσις ἐνέπαιξε τοὺς ἰδίους αὐτῆς κανόνας.

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστρῆας εἰσὶν ἀνθρωποφάγοι· ἀλλ' ἡ ἀνθρωποφαγία δὲν εἶναι πρὸς αὐτοὺς ἐξίς καὶ τακτικὸν μέσον διατροφῆς· τὰ ἰσχυρὰ αὐτῶν μέλη δύνανται νὰ μαρτυρήσωσι κατὰ τοιαύτης διαθεσιμότητος. Ὅταν παραδίδονται εἰς τὴν βδελυρὰν ταύτην πράξιν, κρύπτονται, ἀρνοῦνται αὐτὴν, καὶ ἐπομένως εἶναι πρόδηλον ὅτι προξενεῖ αὐτοῖς ὀρίκην· δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ μὴ παραδεχθῶμεν τὴν ἐν μέρει ἐξάσκησιν αὐτῆς. Εἰς τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες εἰδείξαν περισσώτερον συμπάθειαν πρὸς τὴν δυστυχῆ ταύτην γενεάν, ὁ περιηγητὴς Ἐδ. Ἐθρος ἀνεγνώρισεν ὁ ἴδιος ὅτι τρώγοντες ἀνθρωπίνην σάρκα ἐγκαθιστῶσιν οἱ μάγοι μετὰ τῶν φυλῶν τὴν μαγικὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν, καὶ πρὸ εἰκοσι περίπου ἐτῶν ἢ διήγησις τρομερᾶς τινος ἀνθρωπίνης σφαγῆς διεδίδετο κατὰ καιροὺς καταφοβίζουσα τὴν Εὐήμερον Αὐστραλίαν.

Εἶναι δυσκολώτατον νὰ λάβῃ τις ἀκριβῆ ἰδέαν τῶν θρησκευμάτων τῶν ἰθαγενῶν τούτων· διότι ὡς πρὸς τοῦτο δὲν εἶναι μεταδοτικοί, καὶ αἱ ἰδέαι αὐτῶν εἶναι ἀσαφεῖς. Οἱ μὲν τῶν περιηγητῶν διηγήθησαν ὅτι ἔχουσι θρησκευτικὰ ἔθιμα, ἐνῶ ἄλλοι ἠρνήθησαν τοῦτο. Φαίνεται ὅμως βέβαιον ὅτι πιστεύουσιν εἰς ἓν ὑπερτάτον ὄν, πρώτην αἰτίαν τῶν ὄντων, καὶ εἰς εἶδος τι ψυχῆς ἢ πνεύματος διαφόρου τοῦ σώματος, ὅπερ μετὰ τὸν θάνατον ἀπέρχεται καὶ βυθίζεται εἰς μεγάλην ὄπην κειμένην πρὸς τὰ δυτικὰ, ἣτις εἶναι κοινὸν δοχεῖον τῶν ψυχῶν. Κατὰ τινὰς ὁ θάνατος εἶναι φαινόμενος μόνον· τὸ πνεῦμα ἀποχωροῦν εἰς τὰ δένδρα ζητεῖ νὰ καταφύγῃ εἰς νέον σῶμα· πολλοὶ ὅμως ἄλλοι φρονοῦσιν ὅτι εἰσέρχεται εἰς τὰ νέφη, καὶ ἐκεῖ πραγματοποιεῖν τὸ ἰδανικὸν τῆς γῆινου ζωῆς, εὐρίσκει, ὅσον θέλει, νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ χωρὶς ποτὲ νὰ στερητῆ σαρκὸς τῆς διδέλφιδος, λευκῶν μυρμηκῶν καὶ σαυρῶν.

Αἱ ἀφρημένα ἰδέαι εἶναι ἀγνωστοὶ αὐτοῖς, καὶ δὲν ἔχουσι λέξεις πρὸς ἔκφρασιν αὐτῶν. Ὅταν τοὺς ἐρωτᾷ τις τὴν αἰτίαν τῶν τελετῶν καὶ τῶν ἐθίμων αὐτῶν, περιορίζονται εἰς τὸ νὰ ἀποκριθῶσιν «οἱ πατέρες ἡμῶν οὕτως ἔπρατον». Παντοδύναμόν τι ὄν ὅπερ κατοικεῖ μετὰ τῶν τριῶν αὐτοῦ οὐρανῶν τῶν νεφῶν, ἐπλασε, κατὰ τινὰς φυλάς, τὸ πᾶν· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι μέγας τις ὄφις κατοικῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὄρεων ἐπλασε τὸν κόσμον κτυπήσας διὰ τῆς οὐρᾶς του. Ὑπάρχουσι κακοποιὰ πνεύματα ἅτινα περιπλανῶνται

τὴν νύκτα εἰς τὸν ἀέρα, θραύουσι τὰ δένδρα καὶ κακοποιοῦσι τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλὰ τὸ πῦρ ἀπομακρύνει αὐτά· Αἱ ἐκλείψεις, οἱ κομήται, τὰ ἀσυνήθη φαινόμενα τοῦ οὐρανοῦ ἐμποιοῦσιν εἰς τοὺς δυστυχεῖς τούτους ἀγρίους τρόμον, καὶ οἱ μάγοι τῶν ἐξήγουσιν αὐτοῖς ὅποια πρέπει νὰ ἦναι τὰ τρομερὰ ἀποτελέσματα τῶν τοιούτων. Οἱ μάγοι οὗτοι μαγθάνουσι τὴν τέχνην ταύτην διὰ μυήσεων καὶ δοκιμασιῶν· θεραπεύουσι τὰς ἀσθενείας, παράγουσι τὴν βρογχίτην, διαλύουσι τὰ νέφη· οἱ ἀνεμοὶ καὶ ὁ κεραυνὸς ὑποτάσσονται αὐτοῖς, καὶ ἔχουσι φυλακτῆρα τὰ ὅποια ἐξασφαλίζουσι τὴν ἰσχὴν αὐτῶν. Ἐν γένει δὲ αἱ ἔξεις μεταβάλλονται κατὰ τὰς φυλάς.

Ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς καὶ μερῶς τῆς δυτικῆς παραλίας εἶναι ἐν συνήθειᾳ ἡ περιτομή· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ στιγματισμὸς τοῦ σώματος οὐτινος τὰ σχήματα τοικίλουςι. Αἱ γυναῖκες ὑποβάλλονται κατὰ τὴν ἐφηλικὴν ἡλικίαν εἰς ἰδιαίτερον στιγματισμὸν συνιστάμενον εἰς τὸ νὰ χαραττωσὶ τὰ νῶτα διὰ γραμμῶν ὀριζοντίων, τὰς ὁποίας ἐπαλείφουσι δι' ἐρυθρᾶς ὄχρας, ἐνόσω τὸ αἷμα βέει ἀφθονον.

Δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι οἱ ἄγριοι οὗτοι ἔχουσι κυβέρνησιν, καὶ ὅτι αἱ φυλαὶ αὐτῶν ἀναγνωρίζουσι ἀρχηγούς. Ἐν γένει ἀγορεύουσιν οἱ γέροντες καὶ διέπουσι τὰς συζητήσεις καὶ τὰς συνελεύσεις. Ἡ πολυγαμία εἶναι παραδεδεγμένη ἀλλὰ δὲν εἶναι κοινὴ διὰ τὴν σπάνιν τῆς τροφῆς· τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο αἴτιον ἐγέννησε τὴν βρεφοκτονίαν. Ἡ γυνή εἶναι ἀπύλοτον κτῆμα τοῦ ἀνδρός. Οἱ πατέρες καὶ οἱ ἀδελφοὶ πέθονται ὡς φαίνεται, τὰς θυγατέρας καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτῶν· καὶ τοῦτο εἶναι πᾶν ὅ,τι δύνανται νὰ εἴπῃ ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς αὐτῶν. Ἀνταλλάσσουν αὐτὰς ἐν ἡλικίᾳ δώδεκα ἐτῶν ἀντὶ ὅπλων, σκευῶν, ἢ ἄλλων γυναικῶν. Οὐδεμία τελετὴ συνοδεύει τὸν γάμον· ὁ πλησιέστατος συγγενὴς τῆς νέας διακτάει αὐτὴν ἀπλῶς νὰ λάβῃ τὸ ῥάκη αὐτῆς, σάκκον βύρσινον ἐν ᾧ περιέχονται τὰ δῆματα ἅτινα μεταχειρίζονται ὡς ἐνδύματα, καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν νέον κύριον αὐτῆς. Οἱ γάμοι οὗτοι δὲν ἐμποδίζουσι εἶδος τι συμμιξείως καὶ πορνείας ἀρχομένης ἀπ' ἀρχῆς τῆς νεότητος· καὶ τοῦτο ἴσως εἶναι ἡ κυρία αἰτία τοῦ ἐξουθενισμοῦ τῶν δυστυχῶν τούτων καὶ τῆς καταφρονήσεως ἣν ἔχουσι πρὸς τὰς συζύγους αὐτῶν. Στεροῦνται τῆς ἐμφύτου αἰδοῦς τῶν πλείστων λοιπῶν ἀγρίων, καὶ ἐνδύονται μόνον διὰ νὰ προφυλάττωσι τὸ σῶμα αὐτῶν· οὕτω μετὰ τῶν τροπικῶν διάγουσιν ὅλως γυμνοί. Ἄπας ὁ στολισμὸς αὐτῶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ θέτωσι πτερὰ καὶ κλάδους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, λίπας ἐπὶ τῆς κόμης καὶ ῥάβδον ἐπὶ τῆς βίβδος. Μεσημβρινώτερα δὲ ὅπου τὸ ψῦχος εἶναι περισσότερο, τὸ δῆγμα τῆς μεγάλης διδέλφιδος ἢ τινὰ ἄλλα μικροτέρων ζώων ἀκόμψως συνενοόμενα χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ προφυλάττωσιν αὐτούς. Ἡ βιμηχανία αὐτῶν συνίσταται εἰς τὴν κατασκευὴν ψιθῶν, καλῶν, καὶ δικτύων ἐκ φλοιοῦ. Ἐνίοτε κατὰ τὰς μεταναστεύ-

σαι αὐτῶν κοιμῶνται κατὰ γῆς ἢ εἰς ὄπας, καὶ μόνον ὅταν μέλλωσι νὰ διατρίψωσι ἐπὶ τινι κειρὸν εἰς μέρος τι, κατὰ τοὺς ὑγροὺς καὶ ψυχροὺς μῆνας τοῦ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου, κτίζουσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν καλύβας καὶ τρώγλας ἐκ φλοιῶν καὶ κλάδων.

Ὁ ἔνταφιασμός ποικίλλει κατὰ φυλάς. Ἐν γένει ὅταν τις τῶν ἀνθρώπων τούτων τελευτήσῃ τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ὑπαρξίν, οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ κρεμῶσι τὸ σῶμα του ἐπὶ κλίνης τινὸς ἐκ κλάδων, ὅπου χορησιμεύει ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ὡς βορὰ τῶν πτηνῶν, ἔπειτα δὲ ἐναποθέτουσιν αὐτὸ εἰς λάκκον στρέφοντες

τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὴν ὀψίν. Ἄλλως τε δὲν ἔχουσι πολὺ σέβας οὔτε πρὸς τοὺς γέροντας οὔτε πρὸς τοὺς νεκρούς.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀληθὴς καὶ λυπηρὰ κατάστασις τῶν ἀγρίων τῆς Αὐστραλίας κατὰ τὴν περιγραφὴν ἀνθρώπων εἰς τοὺς ὁποίους δὲν δύναται τις νὰ ἀποδώσῃ οὔτε ὑπερβολὴν οὔτε διαστρεφὴν τῆς ἀληθείας ἕνεκα συμφέροντος.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ La Revue des Deux Mondes).

Ἡ ΚΥΡΙΑ ΡΟΛΑΝΔΟΥ.

Γεννηθεῖσα ἐν Παρισίῳ τῷ 1754 ἡ Μανὼν Ἰωάννα Φιλιππῶν θυγάτηρ γλύπτου ἐνομφεῦθη ἐν εἰ 1780 τὸν Ῥολάνδον γενικὸν ἔφορον τοῦ ἐμπορίου. Ἡ Κυρία Ῥολάνδου ἦτο γυνὴ προικισμένη μὲ σπανίαν εὐφυΐαν, καὶ μὲ χαρακτηριστὰ δραστήριον. Τραφεῖσα τὸν νοῦν ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ Πλουτάρχου ἤθελεν ὁ σύζυγος ὅν ἐξελέξατο νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὕψος τῶν ἡρώων ἐκείνων τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Σπάρτης, τῶν ὁποίων τόσάκις ἐθαύμασε τὰ κατορθώματτα. Κυριωτέρα συντάκτις τοῦ Ταχυδρόμου τοῦ Δουγδούρου ἐφημερίδος συστήθεισος ὑπὸ τοῦ

Ῥολάνδου ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς ἐπανάστασις, ἡ Κυρία Ῥολάνδου ἀνέπτυξεν ἐν αὐτῇ ἀρχὰς πολλάκις ἐνθουσιωδестаτάς. Μετ' οὐ πολὺ ἠκολούθησε τὸν σύζυγον αὐτῆς ἐν Παρισίῳ, ἐβοήθησεν αὐτὸν διὰ τῶν συμβουλῶν της ὅτε διωρίσθη ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, συνηνώθη μετὰ τῶν φίλων του τῶν Γιρονδινῶν καὶ κατέστη τρόπον τινα ἡ ψυχὴ τῶν συμβουλιῶν αὐτῶν διὰ τοῦ ζωηροῦ πνεύματος καὶ τῆς ὀρμητικῆς αὐτῆς ψυχῆς.

Ἄπαντες γινώσκουσι τὸ ἀξιοθρήνητον τέλος τῆς ἐνδόξου ἐκείνης μερίδος τῆς Γαλλικῆς ἐπανα-

Ἡ ΚΥΡΙΑ ΡΟΛΑΝΔΟΥ.

Ἐπειδὴ ἡ πρώτη ἐκτύπωσις τῆς εἰκόνης ἀπέτυχεν ἕνεκεν ἀπροσεξίας τοῦ πιστοῦ, ἐτυπώσαμεν αὐτὴν εἰς χωριστὸν χάρτην.

στάσεως τῆς καλουμένης Γιρονδῆς, ἧς ὁ Βρισσότος καὶ τινες φίλοι αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἰδρυταὶ ἐν τῇ Ἐθνικῇ Συνελεύσει. Ἀφοῦ ἠνώθησαν μετὰ τῶν Ἰακωβίνων ὅπως ἀνατρέψωσι τὸν θρόνον, οἱ Γερωνδῖνοι ὀπισθοδρομήσαντες μετ' ἀποστροφῆς ἐνώπιον τῶν χειμαρρῶν τοῦ αἵματος, ὅπερ ἔβρε πανταχόθεν, ἠγέθησαν ὑπερηφάνως κατὰ τῶν ἀρχαίων αὐτῶν συμμάχων. Πάντες σχεδὸν ἀντισταθέντες εἰς τὸν θάνατον Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ'. ἐπειράθησαν νὰ σώσωσιν αὐτὸν ἐπικαλούμενοι τὸν λαόν. Ἀλλὰ τὸ μόνον ἀποτέλεσμα τῆς ἀποπειρᾶς ταύτης ἦτο τὸ νὰ ἐξάψωσι καθ' ἑαυτῶν τὴν λύσασιν τῶν δημαγωγῶν. Τὴν 15 Ἀπριλίου τοῦ 1793 ἀντιπρόσωποι κῆρυκατὸς τινος παραστάντες ἐνώπιον τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἀπήτησαν νὰ ἐναχθῶσιν εἰς δίκην εἰκοσιδύο Γιρονδῖνοί· τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην οἱ Γιρονδῖνοι ἀντέκρουσαν μετ' ἐπιτυχίας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. Ἀλλὰ τὴν 31 τοῦ ἐπομένου Μαΐου οὐχὶ πλέον εἰκοσιδύο ἀλλ' εἰκοσιένεκα βουλευταὶ ἐκ τῆς Γιρονδῆς συνελήφθησαν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὰς φυλάκας, ὅθεν ἐμελλον νὰ ἐξέλθωσι μετ' ὀλίγον ἵνα ἀναβῶσιν ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος.

Εἶπομεν ὅτι ἡ Κυρία Ῥολάνδου ἦτο ἡ φίλη, ἦτο ἡ ψυχὴ τῶν Γιρονδῖνων ἢ Μοντάγνη (1) δὲν ἠγνοεῖ τοῦτο, καὶ ἐμίσει τὴν Κυρίαν Ῥολάνδου σφοδρότερον ἢ τὸν σύζυγον αὐτῆς. Σωλληφθεῖσα ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Γιρονδῖνοὶ τὴν 31 Μαΐου ἐνεργανίσθη ἐνώπιον τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Δὲν ἦτο πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ζωὴν αὐτῆς, ἀλλὰ ταύτην τὴν φορὰν δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ διαφύγῃ τὸν θάνατον αὐτῆς, καὶ ἀπεκεφαλίσθη τὴν 8 Νοεμβρίου τοῦ 1793 ἔτους. Ὁ θάνατος αὐτῆς ἦτον ἀντάξιός τοῦ βίου της, πλήρης εὐγενείας καὶ σταθερότητος.

Ἡ Κυρία Ῥολάνδου κατέλιπε Ἀπομνημονεύματα περιεργότατα. Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη εἶχε μεγάλα προτερήματα, καὶ ἀληθῆ ἀξίαν. Τὸ ὄνομα αὐτῆς πρέπει νὰ κατέχη θέσιν παρὰ τῇ Νορμανδῇ ἡρωίδι Καρλόττῃ Κορδαίῃ.

Ὡς ἡ Καρλόττη Κορδαίῃ ἢ Κυρία Ῥολάνδου ὠνειροπόλει τὴν εὐτυχίαν τῆς πατρίδος αὐτῆς ὡς ἐκείνη, ἡ Κυρία Ῥολάνδου ἐπεσφράγισε διὰ τοῦ αἵματός της τοὺς γενναίους αὐτῆς πόθους.

Τάλαινα Καρλόττη Κορδαίῃ! Τάλαινα Κυρία Ῥολάνδου.

Ο ΣΟΦΟΣ ΟΥΛΕΜΑΣ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.

Τίς δύναται νὰ μᾶς εἴπῃ εἰς τί συνίσταται ἡ ἐπιστήμη!.. ἡ σοφία!...

Οὐδὲν ἀπλοῦστερον μοὶ λέγει διδάσκαλός τις εἶναι ἡ γνώσις τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ὅχι μοὶ λέγει φυσικοῖστοριολόγος τις, τοῦ ὁποίου τὸ σπουδαστήριον εἶναι πλήρες βατράχων, ἀραχνῶν, γλαυ-

κῶν, ποντικῶν καὶ λοιπῶν ἐπίσης σπανίων ζώων, ἡ σοφία συνίσταται εἰς τὴν φυσικὴν κατάταξιν τῶν ὄντων τῆς φύσεως, τὸ εἶπεν ὁ Πλίνιος, τὸ εἶπε δὲ καὶ ὁ Κυβιέρος. Ὅχι, λέγει ἄλλος, δὲν τὸ πῦρετε, δὲν εἶναι τοῦτο, δὲν εἶν' ἐκεῖνο, τοῦτο εἶναι καὶ ὄχι ἐκεῖνο· καὶ αὐτῶ καθεξῆς « ὡς ἕκαστος εἶχε γνώμης καὶ ἐμπειρίας, » ἕως οὐ ἐσχάτως ἀπαντήσας τὸν περίφημον Οὐλεμᾶν τῆς Σμύρνης Ἀβδουλ-λάχ-ἄλ-Βεκίρ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ τὰ ἑξῆς.

« Παῖς ὢν ἐτι τὴν ἡλικίαν μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἀπῆντησα ἀνθρωπίντινα τὸν ὁποῖον πάντες ἐθαύμαζον καὶ πάντες συνεβουλεύοντο, καὶ ὅστις ἔλυε δεσποτικῶς πᾶν ζήτημα, ὁμιλῶν αἰεὶ διὰ γνωμικῶν καὶ παροιμιῶν, ἦτο μέλος τριάκονταπέντε Ἀκαδημιῶν Οὐλεμάδων, καὶ ἐπεριπάτει ἔχων τὴν κεφαλὴν τόσον ὑψηλὰ ὥστε ἐκινδύνευε νὰ καταπατῆ τὰ μικρὰ παιδιὰ ὑπὸ τοὺς πόδας του.

« Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπίστευον καὶ ἐγὼ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν, καὶ ἐπεθύμησα νὰ γίνω σοφός. Ἀπεδήμησα λοιπὸν καὶ ἀφ' οὗ ἔμαθον ὅτι ἠδυνάμην νὰ μάθω εἰς τοὺς τεκέδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Μέκας, μετέβην εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ἐπεσκέφθην τὰ κυριώτερα αὐτῆς πανεπιστήμια, ἤκουσα τοὺς μεγάλους αὐτῆς καθηγητάς ἐν οἷς καὶ τὸν Κουζὲν καὶ τὸν Βένκ' καὶ ἐσπούδασα, ἐσπούδασα, ἐσπούδασα ὅσον ἠδυνάμην ἐπὶ τριάκοντα ἔτη· ἕως οὐ αἱ τρίχες μου ἐλευκάνθησαν καὶ τὰ μέλη μου ἐξηράνθησαν, καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐκυριεύθη ὑπὸ ἀθμίας. Ἀλλ' ἐπαρηγοροῦμαι τοῦλάχιστον καὶ ὑπερηφανεύομαι συλλογίζόμενος ὅτι ἤξευρον ὅσα ἤξευρον ὁ ἀνθρωπος τὸν ὁποῖον ἐθαύμασα ἐν τῇ νεαρᾷ μου ἡλικίᾳ. Καὶ ὅμως ἡ υγεία μου ὁσημέραι ἐθαινε ἐπὶ τὰ χεῖρω, καὶ ἐτικτόμην ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, καὶ δὲν ἤξευρον διὰ τί.

« Τέλος ὁ περίβλεπτος ἰατρός τῆς πόλεως ἡμῶν ^{***} μοὶ λέγει μιᾶ τῶν ἡμερῶν « Ἄφες τὰς σκληροκόβρωτους μεμβράνας σου, τοὺς τεταριχειμένους κροκοδείλους καὶ τὰ μικροσκοπία σου, καὶ ὑπάγε ν' ἀναπνεύσῃς τὸν καθαρὸν ἀέρα τῆς ἐσχάτης, γύμναζε τὸ σῶμά σου, κάμνε περιπάτους, ἀλλὰ μὴ ἐμπέσῃς εἰς τὰς τάφρους βλέπων τοὺς ἀστέρας, μηδὲ νὰ ἐμπήξῃς τὴν μύτην σου εἰς τοὺς κορμούς τῶν δένδρων, ἐνῶ περιφέρεσαι ἀφηρημένος καὶ βεβουθισμένος εἰς φιλοσοφικὰς μελέτας ». Καὶ πάλιν χωρὶς νὰ ἤξεύρω διὰ τί ἀνεχώρησα ἐκ Σμύρνης, ὑπῆγα εἰς τι τῶν πέριξ χωρίων.

« Ἴδου ὁ σοφὸς Οὐλεμᾶς ἔρχεται! Ἴδου ὁ σοφός! » ἐκράυγασαν πανταχόθεν, καὶ μετ' ὀλίγον πλῆθος ἀνθρώπων ἦλθεν εἰς ἐπίσκεψίν μου, οἱ μὲν διὰ νὰ μὲ συμβουλευθῶσιν, ἄλλοι δὲ ἵνα ἴδωσιν ἂν οἱ φιλόσοφοι εἶναι καμωμένοι ὡς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι.

Νέος τις ἐκ τῶν προσπόλων τοῦ πασᾶ ἦλθε μετὰ τῆς ὠραίας συζύγου του καὶ μὲ ἠρώτησεν— « Αὐθέντα Οὐλεμᾶ, ὁ βίος εἶναι μικρὸς καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἤξεύρωμεν τί νὰ κάμωμεν διὰ νὰ τὸν περάσωμεν εὐδαιμόνως.—Τέκνα μου, τοῖς ἀπεκρίθην. τοῦτο εἶναι μυστικὸν τὸ ὁποῖον ὁ Ἀλλάχ φυσ-

(1). Τὸ ὄρος, ὄνομα τῶν σφόδρα δημοκρατῶν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως.

λάττει μόνον δι' εαυτόν», και ανεχώρησαν στενά- ζοντας.

Κοράσιόν τι μοι είπεν « Αφέντη Ούλεμα, ό μι- κρός μου αδελφός είναι έξ μηνών και δεν ήξεύρει ακόμη ούτε να περιπατή, ούτε να όμιλή, ούτε να τρώγη, ενώ τα όρνιθοπούλια τρέχουν κατόπι της μητρός των, τρώγουν μόνων, και φωνάζουσι τους γονείς των άμα εξέλθωσι του ώού δι' τί τουτο; —Τη άληθεία κόρη μου άγνοώ». Και τό κοράσι- ον άπλήθε γελοωπήδων.

Ζωηρόν τι και εύθυμον παιδίον μοι είπεν « Α- φέντη Ούλεμα, θέλω να σηκώσω τό χέρι μου και να κουνήσω τό ποδάρι μου, και σηκώνω τό χέρι μου και κουνώ τό ποδάρι μου: να έτσι δ' δεν μου ζηγάτε πως γίνεται;—Μικρέ μου φίλε περί τού- του δεν γνωρίζω περισσότερον σου.» και τό παι- δίον άπλήθε συστρέφών χειρας πόδας και κεφαλήν ως μανιώδες.

«Ιμάμης τις, διδάσκαλος του χωριού μοι εί- πεν. « Αύθέντα Ούλεμα, ανέγνων έντινι βιβλίω των άπίστων ότι πάντα τά σώματα συνίστανται έξ ύλης και κινούνται έν τω άχανεί δικαστήματι, κατά την πορείαν του χρόνου, και ότι ή γη στρέ- φεται περί τον ήλιον κατά τους νόμους της έλξεως και ώσεως: αλλά δεν ήξεύρω τί είναι ή ύλη, ή της κινήσεως άρχή, ό χρόνος, τό άπειρον διάστημα, και ή έλξις. Και έγω φίλε μου, τω άπεκρίθην, επεύθυμον να μάθω τί είναι αυτά.» Και στραφείς τότε ό Ι- μάμης ήρχισε να βραδύζη τους μαθητάς του δεξιά και άριστερά.

« Και έν των έν Σύμωρη Έλλήνων καθηγητών φιλοφωσσομωολόγος τις έλθών με ήρώτησεν άν ή Κινεζική λέξις τέλει πτηνών δεν συγγενεύη με την Άγγλικήν hen όρνις, και με την Έλληνικήν οίωνός, των στοιχείων τς περιστώντων τό Αίολι- κών δίγαμα, και του ω τραπέντος εις ε ή τό ανά- παλιν.—Ούκ οίδα, τω άπεκρίθην.—Λοιπόν, μοι εί- πε, τουλάχιστον σ'ας παρακαλώ να μοι είπτε άν ή λέξις όρθρος δεν παράγεται από την όρνιθα, και τουτο διότι ό αλέκτωρ όστις είναι σύζυγος της όρνιθος εγειρόμενος περί τον όρθρον προαναγ- γέλλει την ήμέραν.

« Έν οίδα ότι ουδέν οίδα, τω άπεκρίθην, αλλά μοι φαίνεται πιθανώτερον ότι παράγεται έν του ρήματος όρνυμι, έξ ου και τό Λατινικόν OVIOR. —Χακίρ βάρ, μοι άπεκρίθη και σημειώσας πάραυ- τα την πολύτιμον έτυμολογίαν, άπλήθε ποιών επα- νειλημμένως ύποκλίσεις.

« Έμίρης δέ τις, καθής του χωριού μοι είπεν. « Αύθέντα ούλεμα, επεύθυμον οι ύπ'ήκοί μου να ζώσιν αδελφικώς διακείμενοι προς άλλήλους, να ά- γαπήσιν και να ασκώσιν την άρετήν, την τάξιν και δικαιοσύνηνά ήναιετύχεις και να αποστρέφονται τάς κακιάς έξεις: Τί τρόπον να μεταχειρισθώ προς τον σκοπόν τουτου;—Αύθέντα καθή, τω είπον, ανάθεμά με άν ήξεύρω τρόπον δι' ου οι άνθρωποι δύνανται να κατασταθώσιν ήμερώτεροι των λύκων. « Τότε θεοβίσις τις του τάγματός των χορευ-

τών, όστις περιστρέφετο ως βέμβις (άσθούρα) προς μεγάλην δόξαν του. Άλλάχ, σταθείς αίφνης ανεβόησε.—«Λοιπόν, δι' τό όνομα του Προφήτου, σοφολογιώτατε ούλεμα, τί ήξεύρεις, και εις τί δύ- νασαι να γείνης χρήσιμος εις τους αδελφούς σου;

« Τί ήξεύρω! ανεβόησα άγανακτών,—ήξεύρω δύο ή τρεις νεκράς γλώσσας, ήξεύρω ότι τά πτη- να έχουσι πτερά και όχι μαστούς, καθώς σοφώτατα παρατήρησεν ό Κυβίερός: κατηνάλωσα τρία έτη της ζωής μου εις την ανατομικήν του όφθαλμού της μυίας, ή του κέντρου της σπηκός, και δύο ή τρι- ών ποδών της άράχνης. Ηξεύρω ότι ή κάμπη έχει τριακόσια ζεύγη νεύρων, ή μηολόνη τέσσαρα πτερά, και ή μυία μόνον δύο: ανακάλυψις λίαν σπουδαία, καθ' ότι επ' αυτής στηρίζεται ή έντο- μολογική μέθοδος. Ηξεύρω πως έχόρευον αι Ά- θηναίαι και πως αι Λάκωναι εμαγείρευον τον μέ- λανκα ζωμόν και την φακήν και πως ήσαν κατε- σκευασμένα τά κουτάλια και αι χύτραι των Θεα- τάλων, οι λέβητες των Θεβαίων, τά τηγάνια των Κορινθίων, και έν γένει τά άγγεια των Ρωμαίων.

« Ούρρη! Μάσχαλαχ τον σφόν άνδρα!!! ανε- βόησαν πανταχόθεν μετά χλεύης και όργης, έγω δε καταληφθείς ύπό τρώμου ήρχισα να φεύγω όλκας δυνάμειν, ακολουθούμενος κατά πόδας ύφ' έλου του σκυλολογίου του χωριού: και τέλος έρθασα έν- ταύθα κεκαλωπισμένος, ασθμαίνων, και οίκτηρών εμαυτόν.

Επιμύθιοι.

Έκ του μύθου τουτου μανθάνομεν δύο τρία κα- λά πράγματα. 1ον ότι τά όρια της ανθρώπινης σοφίας όσον δήποτε και άν εκτείνη τις αυτά θέ- λουν πάντοτε μηδενίζεσθαι ένόπιον της άπειρου σοφίας του δημιουργού.

2ον «Οτι ό άληθής σοφός έστι πάντοτε σεμνός και μετρίοφρων.

3ον «Οτι πολλάκις, ει και προσκαιρώς, ό άληθής σοφός επισκιάζεται ύπό του άγύρτου εις τά όμ- ματα του έγλου.

4ον «Οτι ή παιδεία είναι μεν σεβαστή και αυ- τή καθ' εαυτήν θεωρουμένη, αλλά καθίσταται έ- τι μάλλον ποθητή και αγαπητή όταν επενεργή ήθικώς και βιομηχανικώς εις τά του βίου, και δεν άπορούσιν οι άνθρωποι περί κατασκευής σιδηρο- δρόμου μεταξυ Πειραιώς και Άθηνών!

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΚΑΛΙΑΣ.

Άρα τουθ', όπερ Φιλοκαλία όνομάζεται, άρετή τις ή κακία είναι, φέρε ιδίωμεν: Κατά τον γραι- όν ήτοροφιλόσοφον Ισοκράτην ή φιλοκαλία βε- βαιώς είναι άρετή, διότι όυτός προτρέπει μάλιστα τον Δημόνικον εις αυτήν, λέγων « είναι βούλου τά περι την εσθήτα φιλόκαλος αλλά μη καλλω- πιστής: έστι δε φιλοκάλου μεν τό μεγαλοπρεπές, καλλωπιστού δε τό περιέργον » (Ισοκρ. προς Δη- μόν. 7.) Άν δε πάσα άρετή είναι ή μεσότης δύο

κακίον κατά τον Σταγειρίτην φιλόσοφον, πρέπει και ή φιλοκαλία να κηται μεταξυ δύο κακίων: ο- ποίαι δε αύται; ή μεν μία είναι ή υπερβολική κλίσις προς τό καλόν, ήτις υπερβαίνουσα τον προσ- ήκοντα όρον καταντ' εις κακίαν, και τούτην δι- δάσκει ό Ισοκράτης τον Αημόνικον να αποφεύγη λέγων να μην ήναι καλωπιστής: ή δε άλλη κα- κία είναι πάλιν ή υπερβάλλουσα άδιαφορία προς π'ην καλήν, ήτις προδίδει άνθρωπον ήλίθιον και ά- γροίκον, και ήτις δύναται να ένομασθ' άφιλοκαλία, άπειροκαλία ή έλλο-τι ταιούτων. Όθεν ή φιλοκα- λία κειμένη μεταξυ δύο κακίων έχει τά προσόντα της άρετής, ήδη δε σ'ς εξετάσωμεν όποιος κατά την έντασιν ό όρίζων αυτής και που αυτή κατα- φαίνεται.

Έκ του άνωτέρου χωρίου του Ισοκράτους βλέ- πομεν, ότι εκεί ό λόγος περί της ως προς την ε- σθήτα φιλοκαλίας, άλλ' άρα ό φιλόκαλος εκ της εσθήτας μόνον διακρίνεται ως ταιούτος; Τη κατ' έμε νομίζω ότι είναι άδικον να περικλεισθ' τριζύ- τη άρετή εις τόσον στενα όρια, διότι ή φιλοκαλία διαλαμβάνει ου μόνον εις την εσθήτα, αλλά και εις τους τρόπους, και εις τους λόγους, και εις τάς πρά- ξεις του κατημένου αυτήν, και επομένως ό όρίζων αυτής είναι ευρύς: και αληθώς τίνος τρόποι είναι κομψότεροι, γρηϊότεροι, άσρότεροι, ή του φιλο- κάλου; τίνος λόγοι είναι θελητικώτεροι, επ'αγωγότε- ροι, γλαφυρώτεροι και μάλλον τετορευμένοι ή του φιλοκάλου; εις τίνος δ' έργα έναποτυπούται μά- λιστα ή καλλονή ή εις τά του φιλοκάλου; Τούτων ούτως έχόντων, σ'ς εξετάσωμεν άν ή φιλοκαλία ή- ναι φυσική εις τον άνθρωπον ή επίκτητος. Ότι είναι φυσική εις πάντα άνθρωπον, τουτο ούκοθεν έννοείται, διότι πως άλλως δύναμεθα να εξηγήσω- μεν την ένδόμυχον ευχαρίστησιν, ήν αισθανόμεθα, βλέποντες την καλλονήν εις ούκ άνήμποτε πράγμα; διατί τά όρατά έμψυχά τε και άψυχα τέττονται την ύρασιν ήμών, τά δε δυσειδή και άγχημα δυσχερε- στουσαν αυτήν; άρα τουτο δεν είναι αποχρώσα ά- πόδειξις, ότι τό αισθημα τουτο είναι έμφυτον εις τον άνθρωπον, τό όποιον ό πλάστης ένεβαλεν εις την ψυχήν του ανθρώπου κατά την πλάσιν αυτού; άλλ' και οι παλαιοί ήμών πρόγονοι όυτως έπρό- νουν, και τό ότι ή ψυχή πανταχού ζητεί τό όρατί- ον εξήγουν δι' της ύποθέσεως, ότι αυτη πρό της καθείρξεως αυτής έν τω σώματι ύπ'ήρχεν εις ιδι- ανικόν τινά κόσμον κάλλους, όθεν και έντός του σώ- ματος κεκλεισμένη ζητεί δι' της φαντασίας να ά- νεύρη τον ιδανικόν εκείνον κόσμον, εις τον όποιον άλλοτε έξησε, και του όποίου συνείδησιν, άν και άκινδράν, διαφυλάττει. Έκ τούτων άρα καταδει- κνύεται ότι ή φιλοκαλία είναι έμφυτος εις τον άν- θρωπον, άλλ' ή ανάπτυξις αυτής, είναι επίκτητος εξαρτωμένη από την μείξονα ή έλάσσονα ανάπτυ- ξιν των νοερών του δύναμειν. Άλλ' άν ή πάνσο- φος του Θεου Πρόνοια ένεβαλε τό αισθημα τουτο εις την ψυχήν παντός ανθρώπου, δεν πρέπει άρά- γε να είπωμεν, ότι εις την ψυχήν του Έλληνος

κατ' εξίρσειν ένέθηκεν αυτό εις βαθμόν τινά ανώ- τερον; πλην θα είπωσι τινες, ένοήσαμεν ότι εισαι Έλλην και ότι ύπό εθνικής περιφιλαντίας ώθού- μενος λέγεις ταύτα: άδικώς όμως οι καλοί ούτοι άνθρωποι φέρουσι κατ' έμου την μέλαιναν ψήφον: διότι σ'ς εξετάσωσιν ύφ' ούκ άνήμποτε ύψιν τους πα- λαιούς Έλληνας, και πανταχού θα εύρωσιν αυτούς ένθέρμους λατρευτάς του κάλλους. Και πρώτον σ'ς ιδίωμεν πως έφαντάζοντο τους Θεούς ή τάς θεάς αυτών: ενώ τά λοιπά έθνη της αρχαιότητος, Άσι- ανοί και Αιγύπτιοι, απέδιδον εις αυτούς τερατώ- δεις μορφάς ζώων και θηρίων, μόνη ή Έλληνική εύφύλα εις τά ούράνια όντα της λατρείας της απέ- δωκεν ανθρώπινους μορφάς προκίλισσα αυτάς και με τον τύπον της καλλονής: δι' τουτο και πα- ρά τω πατρι των ποιητών, τω παλαιωτάτω Όμή- ρω ή υπερτάτη καλλονή όρίζεται δι' των λέξεων θεοεικέλος, θεοειδής (οίον θεοεικέλος Άχιλλεύς, θεο- σειδής Άλέξανδρος) έτι δε και αυτη ή αιτία του Τρωϊκού πολέμου, ή περικαλλής και εύειδής Έλέ- νη όμοιάζει τάς αθανάτους θεάς κατά την ώραί- οτητα του προσώπου « αίνως αθανάτησι θεής εις όπα έοικεν » (Ιλιάδ. Ι'. 185) κατά την μαρτυ- ρίαν των γεγραών εκείνων Τρώων των προί τον Πρίαμον. Έπειδή δε εις τους Θεούς απέδιδετο ή ύψιστη καλλονή, δι' τουτο και οι άριστοτέχνη των λεγομένων εικαστικών τεχνών, οι ένδοξοί γλύ- πται και ζωγράφοι, ήγωνίζοντο δι' της φαντασί- ας να κατασκευάσωσι τοιαύτα και τά όμοιώματα αυτών. Δι' τουτο εκ των αρχαίων εθνών ποίον άλ- λο παρά τό Έλληνικόν ένκαθρύνεται ότι έγέννησε φειδίαν και Πραξιτέλην, Πολύκλειτον, Παρθέσιον και Άπελλήν; Οι θεωμαστοί ούτοι άνδρες δεν ύ- πήρξαν τυφλοί άντιγραφείς της φύσεως, άλλ' ως άληθείς άριστοτέχνη ανακάλυψαν έν τοις ένδομί- χουις της έκυτών ψυχής τό άπόλυτον καλόν, την θεϊαν ταύτην σφραγίδα ήν ή χειρ του δημιουργού απέτύπωσεν επί των πλασμάτων αυτού, και ταύ- την πιστώς και καταλλήλως εξέφρασαν. Και τω όντι συμφώνως με την ιδεάν σοφού καθηγητού Έλληνος, άν ήδύνατό τις να έμβλέψη έν τη ψυχή του άριστοτέχνου καθ' ήν στιγμήν αυτη δημιουργεί την εικόνα του άριστουτέχνηματος, ήθελεν ιδεί κατ- ερχόμενον επ' αυτην όμμα φωτεινόν, άλλόν τι πρότυπον, έμφανιζόμενον ως μία ακτίς του απο- λύτου κάλλους και προκείμενον εις μίμησιν και άντιγραφήν, αισθητόν δε μένον εις ψυχάς έναρμο- νίως διακειμένας προς την αίσθησιν του καλού.

Άλλά καιρός να στρέψωμεν τά βλέμματα ή- μών και άλλαχού, σ'ς ιδίωμεν, φερ' είπειν, πως διέκειντο οι προπάτορες ήμών και ως προς την του λόγου καλλονήν και ένταύθα βλέπομεν τους κλεινούς και αθανάτους ποιητάς, τους κορυφαίους των ήπτόρων, Δημοσθένην Ισοκράτην και λοιπούς, τά μέγιστα χαίροντας επί τη καλλιπειεία και εύ- φραδεία, και μετά σπουδής περιερχομένους τους εύανθείς και γλυκερούς λειμώνας των Πιερίδων, και λίαν επίζητούντας έν αυτοις την άρμονίαν των

περιόδων και τὰς γλαφυράς λέξεις και φράσεις. Ἄς εἴπομεν δὲ τέλος πάντων ὅτι και ἀγών κάλλους ὑπῆρχε παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἕλλησι καλλιτεῖα λεγόμενος κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου (γ'· 610) ἀγόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν τε και γυναικῶν, οἷον εἰς τὴν Λέσβον και ἀλλαχοῦ, και ὁ νικητὴς ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἐλάμβανεν ἄθλον. Ἐάν λοιπὸν και οἱ νεώτεροι Ἕλληνες δεικνύουσιν ἀγάπην πρὸς πᾶν καλὸν και ὠραῖον, οὐδὲν παράδοξον, διότι εἶναι τέκνα γνήσια τῶν παλαιῶν αὐτῶν προγόνων, παρ' ὧν ἐκληρονόμησαν και τὰς λοιπὰς ἀρετὰς και τὴν φιλοκαλίαν, ἧτις λεπτύνει τὴν εὐαισθησίαν, ἀναπτύσσει τὴν φαντασίαν, και παρασκευάζει τὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ μόνου καλοῦ ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ, δηλ. τῆς ἀρετῆς.

A.B.G.

Η ΠΡΟΑΙΣΘΗΣΙΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ.

Οὐδέεις ἦχος, οὐδέεις κρότος
Τοῦ ἀρέμου ἢ προῆ
Κ' ἢ τοῦ ῥέακος ῥοῆ
Κλαίει μόνη εἰς τὸ σκότος.

Τοῦ ὠρολογίου μόνου
Ἀργυρώδης ἢ φωρῆ
Ἀντηχεῖ, ὡς τὰ θρηγῆ
Εἰς πᾶν βᾶδισμα τοῦ χρόνου.

Ἡρεμεῖ τὸ πᾶν, γαλήνη,
Ἡ τοξοειδὴς Σελήνη
Ἀναφαίνεται ὠχρὰ
Ἰπὸ νέφη τινὰ μαῦρα
Ποῦ διώκει ἢ ψυχρὰ
Και τερπνὴ τῆς αὐγῆς αὔρα.

Εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἀρέμων
Πᾶσα δένδρου κορυφῆ
Μελαγχολικὰ συρίλει
Κάθε φύλλον του και τρέμων
Μαργαρίτης δρόσου κάλλει,
Κάθε κλάδος και κρυφῆ
Φωλεὰ πτηνοῦ ποῦ ψάλλει
Εὐφροσύνῳς κυματίζει.

Εἰς τοὺς οὐρανοὺς γλυκὴν
Ἄστρον ἐν ἀκόμη μένει,
Τελευταία φυλακὴ
Τῆς νυκτὸς ἀπηνδισμένη.

Πλὴν ἰδέ το, ὠχρῆ,
ἀμαυροῦται, τρεμοσβύνει,
Φαίνεται πῶς μειδιᾷ,
Και προὖν τερπνὸν ἀφίρει.

Γλυκὴν ἄστρον, ε' τοῦ φωτὸς
Καταπνίγεται τὸ κῆμα
Δορυφόρος τῆς νυκτὸς
Τοῦ ἡλίου πίπτεις θῦμα.

Πλὴν οἱ αὐριοι λαμπρὸν
Ὅταν θ' ἀνατείλῃς πάλιν
Πτώμα θὰ μ' εὐρῆς ψυχρὸν
Σ' τοῦ θανάτου

Σήμερον πρὸς σὲ πετᾷ
Ἡ ψυχὴ μου και τὸ ὄμμα
Ἀυριοι θὰ ἀπαγῆ
Ἡ ἀκτίς σου τάφου χῶμα.

A. K.

ΑΣΤΕΙΑ.

Ποιητᾶριόν τι τὸ ὅποιον πολλάκις ἠνόηλοι φιλολόγον τινὰ ἐν Ἀθήναις ἀπαιτῶν παρ' αὐτοῦ νὰ ἀναγινώσκῃ και νὰ κρίνῃ τὰ ἄνοστα ἔπη του, τὸν ἠρώτησεν ἡμέραν τινὰ «λοιπὸν ἀνεγνώσατε τὴν «Εἰς Ἄδου κατάβασιν μου;» — «Ὁχι, τῷ ἀπεκρίθη ὁ φιλόλογος, ἀλλ' εὐχομαι νὰ τὴν ἴδω!...»

Παραπλήσιον τούτῳ εἶναι και τὸ ἑξῆς.

Νεανίας τις χαριεντιζόμενος εἶπεν ἐσχάτως ἐν ἐκστάσει εἰς τινὰ ὠραῖαν κυμβαλίστριαν τῆς πόλεως ἡμῶν.

«Κυρία μου, ἡ μελωδία σας ἀνυψοῖ τὴν ψυχὴν μου μέχρις ἐβδόμου οὐρανοῦ, και ὅταν ἔλθῃ ἡ ἐσχάτη ὠρα μου θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἔλθητε και τὸ ἐπαναλάβετε πλησίον τῆς κλίνης τοῦ θανάτου μου, ἵνα ἡ ἀμσργωλὴ ψυχὴ μου ἀναβῆ μετ' αὐτῆς ἠγασμένη εἰς τὸν πλάστην, και οὕτω σωθῇ». (Ἰψηλὴ ἰδέα!)

Ἡ δὲ νεανίς τῷ ἀπεκρίθη ἀφελῶς: — «Ἄ; ἔλθῃ ἢ ὠρα ἐκεῖνη και μὴ ἀμφισβᾶλλετε ὅτι θέλω σᾶς κάμει τὴν χάριν ταύτην.»

Λιθίοψις τις ἐλθὼν εἰς Ἀγγλίαν και εἰσελθὼν εἰς τινὰ ἐκκλησίαν ὑπῆγε και ἐκάθησεν εἰς λαμπρὸν στασίδιον (pew). Ὁ δὲ πλησίον αὐτοῦ δυσσεβέτης θεὸς διὰ τὴν τόλμην του ταύτην, εἶπεν εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην τοῦ στασιδίου.

—Ποῦ μᾶς τὸν ἐφωνίσσατε αὐτὸν τὸν Ἀράπην και τὸν ἐφέρατε πλησίον μου;

—Δὲν εἶναι Ἀράπης, εἶναι Ταῖτιανός.

—Ἄδιᾶφρον, εἶναι μαῦρος ὅσῳ τὴν πίσσαν.

—Ἄλλ' εἶναι ἀνταποκριτὴς μου.

—Τοῦτο δὲν ἀλλάζει τὸ χρῶμά του.

—Ἀλλὰ πρὸς τούτους ἔχει και κατὰστασιν ἐνὸς ἐκτομυρίου ταλήρων.

—Ἀλήθεια!... Καὶ δὲν μὲ συσταίνεις ἀκόμη;

Χήρα τις ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔχουσα χρηματικὴν τινὰ κατάστασιν ἠράσθη ἐνὸς μεταπράτου και ἐζήτησεν αὐτὸν εἰς γάμον. Οὗτος δὲ τῇ εἶπεν ὅτι ὑπῆρχον δύο ἐμπόδια κατὰ τῆς ἐνώσεώς των.

—Ποῖα ταῦτα; ἠρώτησεν ἡ χήρα.

—Πρῶτον θέλω σᾶς εἰπεῖ μόνον τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν και ἔπειτα τὸ ἄλλο, ἀπεκρίθη ὁ μεταπράτης, και τοῦτο εἶναι ἡ ἔλλειψις τῶν μέσων ὅπως ἀνοίξω ἐργαστήριον ὑφασμάτων.

Ἡ καλοκάγαθος χήρα τῷ στέλλει τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν, και ἀφοῦ ὁ Ἄδωνις αὐτῆς ἀποκατέστη εἰς τὸ λαμπρὸν μαγαζιόν του, ὑπῆγε φαιδρὰ και μειδιῶσα νὰ μάθῃ και τὸ ἄλλο πρόσκομμα.

—Τὸ ἄλλο ἐμπόδιον, κυρία μου, εἶπεν ὁ πανοῦργος, εἶναι ὅτι εἶμαι πρὸ πολλοῦ νυμφευμένος.

—Ἄ; ἐμέ! ἐπανέλαβε, λοιπὸν μὲ ἐσυγχωρήσατε, κυρία μου;

Ἡ δὲ Σωσάννα δὲν τῷ ἀπεκρίθη, εἰμὴ διὰ βλέμματος ἐν ᾧ ἔλαμπεν ἔρωσις ἀνευ ὀρίων.

—Δὲν ἤξευρον ὅτι εἶσαι ἀγνή; ἐπανέλαβεν ὁ Βρίαν μετὰ θυμοῦ ἐναντίον ἑαυτοῦ—δὲν ἀνέγνων πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν τὴν καρδίαν σας, ἧτις εἶναι ἡ εὐγενεστάτη και ἐντελεστάτη τοῦ κόσμου; Φεῦ! ὅτε σὲ ἐνόμιζον ἠγεμονίδα ἡμῶν εὐπειθῆς, τρυφερὸς τὴν καρδίαν και ἐρωτόληπτος, νῦν δὲ, ὦ Θεέ μου!... ὅτε μοι εἶπες ὅτι εἶμαι πτωχῆ, εἶμαι ἢ θυγάτηρ ἐνὸς κακοῦργου, πάραυτα ἐγενόμην αὐστηρὸς, ἀγέρωχος, σκληρὸς... σὲ ἠπειλήσα.

—Ἀλλὰ και μὲ ἠλέησατε, διέκοψεν ἡ Σωσάννα μὲ φωνὴν ταπεινὴν—και μὲ ἀγαπάτε, τὸ βλέπω τί λοιπὸν μὲ μέλει διὰ τὰ λοιπὰ;

Ὁ Βρίαν ἠθέλησε ν' ἀποκριθῆ ἄλλ' αὕτη ἔθεσε τὸν δάκτυλόν της ἐπὶ τοῦ στόματός του.

—Ἡρέπει νὰ σπεύσωμεν, εἶπε σιγανά! Δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ μάθητε τίς εἶναι ὁ κίνδυνος, περὶ τοῦ ὁποίου εἶπατε πρὸ ὀλίγου.

—Ἐγὼ ἀνάγκην νὰ μάθω τὸν βίον σου, ἀπεκρίθη ὁ Βρίαν ἔχω ἀνάγκην νὰ σὲ ἀκούσω ἑμιλοῦσαν περὶ σεαυτῆς, ἵνα ἴδω μέχρι τίνος βαθμοῦ εἶμαι ἔνοχος.

—Διατί λοιπὸν μὲ διεκόψατε πρὸ ὀλίγου; ἐπανέλαβε μειδιῶσα ἡ ὠραία κόρη ἠθελὸν νὰ σᾶς εἴπω τὰ πάντα... Ἡσθάνομην διότι σᾶς ἀπεκάλυπτον τὴν ψυχὴν μου ὄλην!... Ἄλλ' ἀντὶ νὰ μὲ ἀκούσῃτε, ἠθέλησατε νὰ μὲ ἐξετάσῃτε... Μὲ ἐρωτήσατε ἂν ἡμῶν ἀξία τοῦ ἐρωτῆσός σας. Ὁ Βρίαν, ἠδυνάμην νὰ ἀποκριθῶ ἐγὼ, ἧτις φρονῶ ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ γυνὴ ἀξία σοῦ!

Ὁ Ἀνάσσεστερ ἐγένετο περίλυπος και ἔκυψε τὴν κεφαλὴν μετενώσει διὰ τὰς ὑποψίας του ὡς νὰ εἶχε πράξει ἐγκλημα.

—Δὲν θέλω σᾶς διακόψει πλέον, εἶπε μὲ βλέμμα εἰς τὸ ὅποιον τὸ πάθος του ἀνεμῖγνυτο μετὰ ἐνθουσιᾶδος σεβασμοῦ.

—Λοιπὸν ἂς σπεύσωμεν, εἶπεν ἡ Σωσάννα ἡ κατὰσκόπευσις ἧτις μὲ περιεκύκλου ἔπαυσεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν. Διότι, ἂν μᾶς ἤκουον, ἡ ἐκδικησις τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες μὲ μετεχειρίζοντο ὡς δούλην δὲν ἠθελε βραδύνει ἐπὶ τοσοῦτον... Θέλω σᾶς διγρηθῆ πρῶτον τὸν βίον μου, ὦ Βρίαν, τὸν βίον μου ὀλόκληρον, και ἔπειτα θέλω σᾶς εἰπεῖ πᾶν ὅ,τι ἤξεύρω περὶ τῆς ἰσχυρᾶς και μυστηριώδους ἐταιρείας, ἧτις μᾶς περικυκλῶνει, και δύναται νὰ μᾶς καταστρέψῃ...

Ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ δωματίου ἐξηκολούθει νὰ κοιμᾶται ἡ Γαλλίς περιτυλιγμένη εἰς τὴν μεταξοσκεπὴ γούναν της.—Ἰνευρέετο ὅμως ὅτι ἐγρηγόρει, και ὅτι ὁ Βρίαν διγρηθεὶ εἰς τὴν Σωσάνναν τὴν ἀξιοπερίεργον ἱστορίαν τοῦ Ρωθινσῶνος Κρουσῆ, ὃν αἱ τρικυμῖαι ἔρριψον εἰς νῆσον ἔρημον.

Καιρὸν εἶχε ἡ Γαλλίς ν' ἀναγνώσῃ τὸν Ρωθινσῶνα Κρουσῆ, και διὰ τοῦτο ἠκροῶτο μετὰ πολ-

λοῦ ἐνδιαφέροντος τὴν διγρησιν τῶν συμβάντων αὐτοῦ.

Μετ' ὀλίγην δὲ σκέψιν ἡ Σωσάννα ἐπανέλαβε.

Κεφ. 1Α'. Φίλημα και ὄρα.

Ἰπῆρχεν ὀπισθεν τῆς οἰκίας τοῦ πατρός μου εἰς τοὺς Ἄγρους τοῦ Ἀγαθοῦ κηπάριόν τι ἐν ᾧ ὑψούντο δώδεκα ὠραῖα δένδρα,—δῶδεκα μεγάλα ἄρβυ, μυλόρδε, ὡς ἐκεῖναι τὰς ὁποίας βλέπει τις ἐν τοῖς βασιλικαῖς περιβόλοις. Οὐδὲν ἄλλο ὑπῆρχεν ἐν τῷ κήπῳ.

Ἡμῶν μικρὰ—καθ' ὅσον δὲ ἀφικνεῖται ἡ ἐνθύμησις μου ἐπαίζον ἐπὶ τῆς χλόης, παρὰ τὰς ῥίζας τῶν μεγάλων δένδρων ἄτινα ὄντα πεφυτευμένα κυκλωτερώς, ἀπέκρυπτον ἀπ' ἐμοῦ τὰς πέριξ οἰκίας, και δὲν μοι ἄφινον νὰ βλέπω ἄλλο ἢ τὸν φαῖδον οὐρανὸν τοῦ Λονδίνου και ἐνίοτε τὸν ἥλιον περιβεβλημένον ἐμίχλην.

Ἐπαίζον μόνη, πάντοτε μόνη. Πολλάκις διὰ τῶν θυρίδων ἐβλεπον κλαίοντα τὰ κοράσια συμπαίζοντα και τρέχοντα εὐθύμως ἐπὶ τῆς χλόης τῆς Πλατείας. Πόσον ἐφαίνοντο εὐτυχῆ τὰ κοράσια ταῦτα! Αἱ ὠραῖαι και ἐρυθραὶ παρειαὶ τῶν ἐμειδίων πάντοτε, και ἤκουον ὀπισθεν τῶν κίγκλιδων τῆς φυλακῆς μου τὰς μικρὰς και εὐθύμους κραυγὰς των.

Ἡμῶν περίλυπος ἄπαξ ἡ δις τῷ καιρῷ ἐκεῖνο ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐκλαυσα πικρῶς, μαντεύουσα τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἐλευθερίας. Ἀλλὰ δὲν ἤργησα νὰ καταπίω τὴν λύπην μου. Ἡμῶν καρτερικῆ, μυλόρδε, και γενναιοτέρα ἢ ὅτι εἶμαι τώρα, και ἐπαρηγορούμην συλλογιζομένη, ὅτι αἱ νεανίδες αὐταὶ ἠθελον ἴσως ἐπιθυμήσει νὰ ζῶσιν εἰς τὰς κεχρυσωμέναις αἰθούσαις τοῦ πατρός μου.

Δὲν ἐξηργήμην ποτὲ, και δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰμὴ ὁ πατὴρ μου και πρεσβυτεριανὴ τις (1) ὀνόματι Ἐγκράτεια, ἧτις ἐμεθύσκετο ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέρας, και εἰς ὑπνῆρτες ὀνόματι Ροβοῦ. Ὁ δὲ Ροβοῦ οὗτος ἦτον ἄλαλος.

Ἡ Ἐγκράτεια κατεῖχε πλησίον μου τὴν θέσιν θεραπεύουσα, ἢ τροφῶν ἂν θέλετε. Ἡτο ἀπηγορευμένον εἰς αὐτὴν τὸ νὰ μοι ὀμιλῇ και ὁ πατὴρ μου τὴν ἠπειλήσῃ ποτε νὰ τὴν φονεύσῃ ἀνηλεῶς, διότι εἰς τὴν μέθην της μοι ἀπηθύνων ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ ἀλλοκότους τινὰς λέξεις, τῶν ὁποίων ἡ ἐννοια εἰσεδύσεν εἰς τὸν νεανικὸν νοῦν μου. Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ λόγοι ἔμειναν εἰς τὴν μνήμην μου ὡς και τὰ ἐλάχιστα συμβεβηκότα τῆς νηπιακῆς ἐκείνης ἐποχῆς μου. Ἐπρόκειτο περὶ κακοῦ τινος και σκληροῦ λόρδου... περὶ ἐνὸς κόμητος νομιζῶ... ὅστις εἶχεν ἐγκαταλείψει τὴν θυγατέρα του, και περὶ ταλαιπώρου τινὸς γυναικὸς, ἧτις ἐθρῆνει τὸ τέκνον αὐτῆς ἐν Σκωτίᾳ.

Ἡ Ἐγκράτεια δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς λόγους της. Ὁ πατὴρ μου τῇ ἐνέπνεε φόβον, και ὁσάκις τὸν ἐβλεπον, ἔτρεμεν ὡς φύλλον, και αἱ ὑπὸ τοῦ οἴνοπνεύματος κατέρυθροι παρειαὶ

(1) Τῆς αἰρέσεως τῶν πρεσβυτεριανῶν τῆς Σκωτίας.

της ἐγίνοντο ὠραία. Ἦτο νέα μεγάλου ἀναστήματος ἔγρουσα ἀβρηνωπὰ μέλη, καὶ πρόσωπον ἡλίθιον. Τὸ ἔργον της περιορίζετο εἰς τὸ νὰ με ἐνδύη καὶ εἰς τὸ νὰ κινή τὴν αἰώραν. (1) ἐν ἡ ἐκινούμην πολλάκις κατὰ τὸ ἡμισυ σχεδὸν τῆς ἡμέρας ὑπὸ τὰς δρύς τοῦ κήπου. Τὸ ἐπίλοιπον τοῦ χρόνου ἔπινεν ἡ ἐκοιμάτο. Νομίζω, ὅτι ἦτο κόρη ἀνευ γολῆς καὶ ἐπιδεικτικῆ καλῶν πράξεων.

Ὁ Ῥοβοάμ ὑπηρετεῖ εἰς τὴν τράπεζαν. Ἡ ἀγλωσσία αὐτοῦ δὲν ἦτο φυσικὸν ἐλάττωμα, διότι ὄφερον ἐπὶ τοῦ προσώπου του τὰ ἴχνη ἐκεῖνα τοῦ βαρβάρου ἀκρωτηριασμοῦ, τὰ ὁποῖα ἠδυνήθησαν νὰ παρατηρήσῃ βραδύτερον ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἰς τοὺς ἀθλίους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους οἱ Μουσουλμάνοι μεταχειρίζονται, δὲν εἰξεύρω δικτὶ, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὰς μυστικὰς θυσίας των. Ἄλλως τε ἦτο δούλος ἀργυρώνητος. Ὁ πατήρ μου τὸν ἔδερνε, ἀλλὰ τέλος αὐτὸς ἐκρέμασε τὸν πατέρα μου.

Γνωρίζετε τὸν πατέρα μου, μυλόρδε, διότι πολλάκις σᾶς εἶδον ἐλθόντα εἰς τοὺς Ἄγγλους τοῦ Ἀγαθοῦ ἤλθετε ὅμως πολὺ βραδύτερον τῆς ἐποχῆς περὶ ἧς σᾶς ὁμιλῶ τώρα. Ὁ Ἰσμαὴλ Σπένσερ ἦτο τότε νέος. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ τὸν ἐνθυμῶμαι εἰμὴ μὲ αἰσθημα τρόμου· μοὶ φαίνεται ὅτι βλέπω ἀκόμη τὸ ὄξύ βλέμμα του προσηλωμένον ἐπ' ἐμὲ μὲ τὴν ἀπερίγραπτον χλεύην του. Δὲν μὲ ἠγάπα, εἰ καὶ μοὶ ἐξέπιπεν ἐνίοτε διαβαίνων ἐν μειδίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα διατέλει ὥρας ὀλοκλήρους εἰς τὸ νὰ μοὶ περιγράψῃ τὸν ἡδυπαθέστατον βίον τῶν Ἀατολικῶν λαῶν, καὶ νὰ μοὶ διδάσκῃ, ὅτι τὸ καθήκον τῆς γυναικὸς εἶναι τὸ ἀρέσκειν, τὸ δελεάζειν καὶ τὸ ὑπακοῦειν... Ἐγὼ τὸν ἠγάπων. Ἠγάπων δὲ καὶ τὴν Ἐγκράτειαν καὶ ἐλυπούμην τὸν ἄλλον Ῥοβοάμ.

Ἐνίοτε κηρύσσοντο τρεῖς καὶ τέσσαρες ἡμέραι χωρὶς νὰ βλέπω τὸν πατέρα μου. Ὅχι διότι ἔλειπεν ἀλλὰ διότι περιορίζετο εἰς χωριστὸν μέρος τῆς οἰκίας, ὅπου δὲν μοὶ ἐσυγγωρεῖτο νὰ εἰσέλθω καὶ τότε ἔμενον μόνη μετὰ τῆς Ἐγκρατείας καὶ τοῦ Ῥοβοάμ.

Ὁ Ῥοβοάμ ἐγλυφεν ἐπὶ τεμαχίων σκληροῦ ξύλου τῶν ὁποίων τὴν χρῆσιν ἔμαθον βραδύτερον. Ἡ δὲ Ἐγκράτεια ἔπινε ζινέθραν ἕως οὗ ἐπιπτεν ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἐγὼ ἔτρεχον ὑπὸ τὰ δένδρα μετὰ τῆς ἐλάφου μου.

Δὲν σᾶς εἶπον περὶ τῆς ἐλάφου μου, Βρίαν, περὶ τῆς ταλαιπώρου Κόρας μου, ἧτις ἦτο τὸσον ἡμερος καὶ ὠραία καὶ μὲ ἠγάπα τὸσον πολὺ! Ὁ πατήρ μου τὴν εἶχε φέρει εἰς τὸν μικρὸν κηπὸν μας, καὶ ὁ Ῥοβοάμ ἔκτισε δι' αὐτὴν καλύβην ἐκ σανίδων. Ὅτε πρῶτον τὴν εἶδον ἐφοβήθη πολὺ, ἀλλ' ὁ Ἰσμαὴλ μὲ ὤθησε πρὸς αὐτὴν καὶ ἡ Κόρα ἐπλησίασε τὸσον χαριέντως παρὰ τοὺς πόδας μου, ὥστε ἐτόλμησα νὰ τείνω τὴν μακρὰν χεῖρά μου καὶ νὰ τὴν ὠπτεύσω.

Ἡ Κόρα ἔλειξε τὴν χεῖρά μου· τοῦτο δὲ ὑπῆρ-

ξεν ὁ πρῶτος ἀσπασμὸς τὸν ὁποῖον εἶχον λάβει ἐν τῇ ζωῇ μου. Ἠσθάνθην ἐμαυτὴν εὐτυχεστέραν παρὰ ποτὲ· ἐξέβηθην εἰς τὸν λαμὸν τῆς Κόρας καὶ ἐφίλησα μετὰ παραφορᾶς τὰς ὑποξάνθους παρειὰς τῆς. Ὁ δὲ πατήρ μου ἤρχισε νὰ γελᾷ, καὶ ὁ γέλως οὗτος ἐπάγωσε τὴν καρδίαν μου.

—Αὕτη θέλει εἶναι τοῦ λοιποῦ σύντροφός σου, Σούκη, μοὶ εἶπε δὲν· θὰ ἐξέλθῃ πλέον ἐκ τοῦ κήπου τούτου.

Κατήφεια μὲ κατέλαβε τότε. Πόθεν ἤρχετο τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο πλάσμα διὰ νὰ κλεισθῇ εἰς τὴν φυλακὴν μου; Ἐφαίνετο στενωχωρούμενον ἐντὸς τοῦ τείχους τοῦ μικροῦ περιβόλου, καὶ ἔτρεχεν εἰς πᾶσαν διεύθυνσιν, ζητοῦν ἐξόδον.

Ἀναμφιβόλως τὴν προτεραιάν ἦτο ἐλεύθερον ὡς αἱ νεάνιδες ἐκεῖναι αἰτίνες ἔτρεχον ἐπὶ τῆς χλόης τῶν Ἄγγρων τοῦ Ἀγαθοῦ.

Ὁ πατήρ μου ἐξῆλθε τοῦ κήπου ἡ δὲ Κόρα ἐλθούσα ἐκάθισε παρὰ τοὺς πόδας μου· ἐγὼ δὲ τῇ ὁμίλῳ ὡσανεὶ ἐδύνατο νὰ μ' ἐνοήσῃ.—Δὲν ἠδύνατο νὰ μ' ἀποκριθῇ, ὦ Βρίαν, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ κλαίῃ. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐκρύπτετο ὁ ἥλιος ὀπισθεν τῶν τειχῶν τοῦ περιβόλου, ἠγέρθη, ἐστέναξε βαρέως καὶ ὕψωσε τὴν κεφαλὴν της ὅσον ἠδύνατο διὰ ν' ἀναπνεύσῃ τὸν ἐξωτερικὸν ἀέρα, καὶ δύο μεγάλα δάκρυα κατέβρευσαν ἐπὶ τῶν βραχέων καὶ λαίων τριχῶν τῶν παρειῶν της.

Ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην ἀντὶ νὰ κοιμηθῶ, διελογιζόμην τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα δὲν μοὶ ἦσαν ἐσικτά, —τὰ ἐκτὸς τοῦ κήπου, τὴν ἐλευθερίαν τῆς ὁποίας ἠγνόουν τὸνομα καὶ ὅμως ἐφανταζόμην αὐτὴν ἀσαφῶς πως, καὶ πλήρη ἠδονῶν ἀγνώστων εἰς ἐμὲ.

Ἐπελθόντος δὲ τοῦ ὕπνου, ὠνειρεύθη ὅτι ἔπαιζον καὶ ἐγὼ ἐπὶ τῆς χλόης ὠραίας τινὸς πλατείας μετὰ κορασίων τὰ ὁποῖα ἠγάπων καὶ ὑπὸ τῶν ὁποίων ἀντηγαπόμην.

Ἡ Σωσάννα ἐσιώπησε καὶ ἐφάνη σύννοος, ὁ δὲ Βρίαν ὅστις μέχρι τοῦδε ἤκουσεν αὐτῆς ἐν σιγῇ καὶ μετὰ θαυμασμοῦ ἐδράξατο τῆς στιγμῆς ταύτης τῆς σιωπῆς καί,

—Λοιπὸν δὲν ἐγνώρισας ποτὲ τὴν μητέρα σου, Σωσάννα; ἠρώτησεν αὐτήν.

—Ὅχι, ἀπεκρίθη ἡ ὠραία κόρη, ἀλλ' ὁ πατήρ μου μοὶ ὠμίλησε περὶ αὐτῆς προτρέπων με εἰς τὸ νὰ τὴν μισῶ.

Ὁ Βρίαν ἔκαμε κίνημα ἐκπλήξεως.

—Νὰ μισῆς τὴν μητέρα σου! ἐπανέλαβεν.—ἀλλὰ δὲν ἔχεις ἀνκμνήσεις περὶ αὐτῆς ἀρχαιοτέρας τῶν λόγων τοῦ πατρός σου;

—Ὅχι, ἀπεκρίθη ἡ ὠραία νεάνις.

—Δὲν ὑπῆρχε γυνὴ παρὰ τὴν κοιτίδα σου;

—Ἡ Ἐγκράτεια, ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα,—ἧτις ἔπινε καὶ ἐκοιμάτο.

—Καὶ πόσον ἐτῶν ἦσαν τότε;

—Ἀγνοῶ... ἀλλ' ἐκτοτε παρήλθον δέκα ἔτη, καὶ νομίζω ὅτι τώρα εἶμαι δεκαοκταετής.

Ὁ Βρίαν ἐσιώπησεν, ἡ δὲ Σωσάννα ἀφ' οὗ ἐπ' ὀλίγον ἐσκέφθη, ἐπανέλαβε πάραυτα, τοῦ προσώ-

που αὐτῆς φαιδρυνομένου ὑπὸ αἰφνιδίου λάμψεως εὐδαιμονίας.

—Νὰ σᾶς διηγηθῶ μυστηριώδες τι συμβᾶν, εἶπε, τὸ ὁποῖον, μυλόρδε, ἐπῆλθεν εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ὅπως διαλύσῃ τὴν μονοτονίαν τῆς φυλακῆς μου... ἴσως ὅμως ἦτο ὄνειρον, ὡς μοὶ εἶπον πολλάκις ὁ πατήρ μου καὶ ἡ Ἐγκράτεια· ἀλλὰ καὶ ὄνειρον ἐάν ἦτο, ποτὲ πλέον δὲν εἶδον ὄνειρον τόσον γλυκὺ, καὶ τὰ ἐλάχιστα περιστατικὰ αὐτοῦ ἔμεναν ἐγκεχαράχμενα εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου... Καὶ πολὺν χρόνον ἔπειτα, ὅσάκις ἤθελον νὰ γίνω εὐδαιμων ἔκλειν τὸς ὀφθαλμούς καὶ ἀνεκάλλουν εἰς τὴν μνήμην τὸ ὠραῖον τοῦτο ὄνειρον, ἡ τὴν ὠραίαν ταύτην ἀνάμνησιν.

Ἐσπέραν τινὰ, καθ' ἣν ὁ Ἰσμαὴλ εἶλετο πρὸ δύο ἡμερῶν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς οἰκίας ἐν ᾧ κατώκουν ἐγὼ, εὗρέθη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐνθα ἀπεκαιμήθη ἀναπαύουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς ἐλάφου μου. Ὅταν ἐκοιμώμην οὕτω ἡ Κόρα ἔμενον ἀκίνητος ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους, καὶ δὲν ἐσάλευεν εἰμὴ ἀφ' οὗ ἠγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου μου...

Ταύτην ὁμοίως τὴν φορὰν ἔκαμε κίνημα τὸ ὁποῖον ἠνέφξε τὰ βλέμαρά μου καὶ εἶδον... εἶτε κοιμώμενη εἶτε ἐρηγορούσα δὲν ἠξεύρω,—γυναῖκά τινα εἰσδύουσαν λάθρα εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ἀκολουθουμένην ὑπὸ τῆς Ἐγκρατείας.

Πόσον ὠραία ἦτο ἡ γυνὴ αὕτη, μυλόρδε, καὶ πόση ἀγαθότης ὑπῆρχεν εἰκονισμένη ἐπὶ τοῦ προσώπου της! Ἡ καρδία μου μὲ ὤθησε σφοδρῶς πρὸς αὐτὴν ἅμα τὴν εἶδον· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησα νὰ κινήσω, ἀνχαλιζόμενη ὑπὸ τῆς ἀγρίας αἰδημοσύνης τῶν νηπίων, ἐπαυξηθείσης ἐν ἐμοὶ ὑπὸ τῆς ἐπιβροῆς τῆς διηγεοῦς μοναξίας μου. Ἐβλεπον λοιπὸν μὲ τοὺς ὀφθαλμούς ἡμιανοίκτους καὶ προσποιουμένην ὅτι ἐκοιμώμην.

Ἡ Ἐγκράτεια καὶ ἡ ὠραία γυνὴ ἐστάθησαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου, τῆς δὲ Κόρας αἱ πλευραὶ συνεταράχθησαν ὑποκάτω μου, διότι καὶ ἡ Κόρα ἦτο ἀγρία καὶ ἐφοβεῖτο τοὺς ξένους...

Ἦμην νομίζω πολὺ μικρὰ, μυλόρδε, καὶ διὰ τοῦτο δὲν μοὶ φαίνεται ὅτι ἠδυνάμην νὰ πλάσω κατὰ φαντασίαν τοιαύτας λεπτομερείας. Ἡ Ἐγκράτεια καὶ ὁ πατήρ μου μὲ ἠπάτησαν. Εἶδον τὴν γυναῖκα ταύτην καὶ ἠσθάνθην τὴν Κόραν συνταραχθεῖσαν· λοιπὸν δὲν ἦτο ὄνειρον!

Τὸ βλέμμα τῆς Σωσάννης προσηλώθη ἐπὶ τοῦ Βρίαντος ἵνα ἐρωτήσῃ τὴν ἐκφρασιν τοῦ προσώπου του.

—Πόσον ἠθελες ἀγαπᾶν τὴν μητέρα σου, εἶπεν ὁ Βρίαν μετὰ συγκινήσεως.

—Λοιπὸν φρονεῖτε ὅτι ἦτο ὄνειρον; ἠρώτησε λυπηρὰ ἡ ὠραία κόρη.

—Φρονῶ ὅτι ὁ Θεὸς μὲ ἠλέησε, διότι δὲν εἶμαι ἄξιος τῆς ἀγάπης σου, Σωσάννα. Ἐξακολούθει, ὡ! ἐξακολούθει νὰ μοὶ διηγήσῃ τὸν βίον σου...

ἤρχισα νὰ ἐννοῶ ὅτι εἶσαι... ἤρχισα νὰ μαντεύω τὴν μυριάδην καὶ θείαν ἐνέργειαν τῆς Θεῆς Προνοίας, δι' ἧς ἀναρῶνται ἄγγελος ἐκεῖ ὅπου ὁ σατανᾶς εἶχε σπείρει σπέρματα τοῦ ἄδου.

—Φεῦ! μυλόρδε, εἶπεν ἡ Σωσάννα κινουσα τὴν κεφαλὴν της, ἐλησημονήσατε ὅτι εἶμαι ἀθλία δούλη εἰς τὰς χεῖρας ἀνθρώπων κακῶν καὶ ἰσχυρῶν, καὶ ὄργανον ὀλέθριον...

Ὁ Βρίαν ἐλάβετο τῆς χεῖρὸς αὐτῆς καὶ τὴν διέκοψεν λέγων.

—Εἶσαι δυστυχὴς καὶ ἠπατημένη κόρη· εὐρισκόμεθα ἐν Λονδίῳ ὅπου οἱ ὀφθαλμοὶ δύο ἐκατομμυρίων ἀνθρώπων εἰσὶν ἀνοικτοί, καὶ ὅπου τὸ ἔγκλημα εἶναι μὲν ἐν ἀφρονίᾳ ἀλλὰ πᾶσα δύναμις μυστικῆ καὶ σχεδὸν μυθώδης, ὡς ἐκείνη περὶ ἧς μοὶ ἐλαλήσατε ἀσαφῶς πως καταντᾷ ἀδύνατος...

Ἐπάρχουσιν ἄνθρωποι οἵτινες θέλουν νὰ σὲ μεταχειρισθῶσι διὰ σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἀγνοῶ καὶ τὸν ὁποῖον θέλομεν μαντεύσει, καὶ ἰδοὺ τὸ πᾶν... ἡ δὲ μεγάλη δύναμις τῶν ἀνθρώπων τούτων σᾶς φαίνεται τοιαύτη ἐνεκα τῆς περὶ τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου ἀπειρίας σᾶς.

—Προσέγγε, μυλόρδε!... εἶδον, εἶδον πράγματι...

—Νὰ μοὶ τὰ πῆς ὅλα Σωσάννα, ἐπανέλαβεν ὁ Βρίαν μὲ τὸ ἀστείον ἐκεῖνο ὕφος, τὸ ὁποῖον λαμβάνει τις ὁμιλῶν πρὸς τὰ παῖδια, διὰ νὰ συμμερίζηται τοὺς φαντασιώδεις φόβους αὐτῶν,—ἐάν μὲν ἦναι γίγαντες, χωρίζομεν τὸν καθένα εἰς δύο κομμάτια, ἐάν δὲ ἦναι δαίμονες τοὺς ἐξορκίζομεν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἠγέρθη, καὶ ἠνέφξε τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην τὰς δύο θύρας τοῦ θαλάμου, καὶ εὔρε τὰ δύο προσκεῖμενα δωμάτια ἐγκαταλειμμένα.

—Κυρία μου, ἐπανέλαβεν ἐπιστρέψας καὶ καθίσας, μὴ φοβοῦ πλέον τοὺς φαντασιώδεις ἐκείνους κατασιώπους, οἵτινες σοὶ προξενούσι τόσον τρόμον μόνον εἰς τὰ παλαιὰ βιβλία βλέπει τις τοίχους ἔχοντας ὄψα.

Ἐάν ἡ χήρα δουκίσσα τῆς Γέβρης τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ἐκοιμάτο τὸν ὕπνον τῆς ἀθωότητος, ἤθελεν ἀνκμνιότως ψεύσει τὴν κομπορρήμονα βεβαίωσιν τοῦ εὐγενεστάτου Βρίαντος δὲ Λάνσεστερ· ἀλλ' ἡ Γαλλίς ἀκολουθοῦσα κατ' ὄναρ τὰ συμβᾶντα τοῦ αἰεὶ περιφήμου Ῥοβινσῶνος Κρουζοῦ εἶχε φθάσει ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἐνθα ὁ θρασὺς ναύτης κατασκευάζει πῖλον ἐκ δερμάτος τράγου καὶ σκιαδίων ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος. Ἡ Κυρία δουκίσσα τῆς Γέβρης εὔρε λίαν ἀλλόκοτον τὴν ἐνδυμασίαν ταύτην, καὶ ἐσυλλογίζετο κατὰ τὸ φαινόμενον δικαίως, ὅτι ὁ Ῥοβινσῶν Κρουζοῦ καλυπτόμενος διὰ μηλωτῶν ὁμοιάζεν ὀλίγον μὲ τὸν Ἰωάννην τῆς Νιβέλλης, ὅστις διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν βροχὴν κατεβυβίζετο εἰς τὸ ὕδωρ. Τοιαύτη ἦτο ἡ γνώμη τῆς Κυρίας δουκίσσης τῆς Γέβρης· ἀλλ' ὁ Ῥοβινσῶν ἦτο ἄνθρωπος μὲ πολλὴν κρίσιν καὶ ἐώσω λάβωμεν ἀκριβεστέρας πληροφορίας, θέλομεν φυλάττει ὑπὲρ αὐτοῦ ὁμοῦ μὲ τὸν πῖλον καὶ τὸ σκιαδίον του τὸ βαθύτατον ἡμῶν σέβας.

Ἡ Σωσάννα δὲν ἐφαίνετο συμμεριζομένη ἐντελῶς τὸ θάρρος τοῦ Βρίαντος καὶ ὅμως ἐπειδὴ ἠδυνήθη νὰ ὁμιλήσῃ τὸσον ἐλευθέρως κατὰ τὸ

(1) Τὴν κρημαστὴν κούνιαν, μὲ τὴν ὁποίαν παίζουσαν.

πλείστον μέρος μιᾶς ὥρας, ἐσυμπέραναν ὅτι ἡ ἐπαγρύπνησις τῆς δουκείσεως ἔχαινε. Καὶ οὕτως ἐπανέλαθε.

—Δὲν δύνασθε νὰ πιστεύητε, ὦ Βρίαν, πόσον ἐπεθύμουν νὰ δύναμαι νὰ πιστεύσω, ὅτι ἡ ὥραία ἐκείνη κυρία ἢ τοσοῦτον εὐνοϊκὸν ἔχουσα τὸ ὕψος δὲν ἦτο ὀπτασία. Διότι αὕτη εἶναι ἡ μόνη χαροποιὰ ἐνθύμησις τὴν ὁποίαν ἔχω περὶ τῆς νηπιότητός μου. Μὲ εθεώρει μὲ βλέμμα παραφορᾶς καὶ ἔλεγε μὲ τόνον μεστὸν λύπης καὶ χαρᾶς ἐνταῦθ'—Πόσον εἶναι ὥραία! Κατὰ παράδοξον συγκυρίαν ἡ Ἐγκράτεια δὲν ἦτο μεθυμένη τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

—Κυρία μου, εἶναι ἀπαράλλακτος ἡ εἰκὼν σας, τῇ ἀπεκρίθη.

Ἠκούσθη πάραυτα ἤχος βημάτων εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαδρόμου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐκοινωνεῖ ἡ αἴθουσα.—Φύγε, κυρία μου, φύγε, ἀνεβόησεν ἡ Ἐγκράτεια γενομένη κάτωχρος ἐναντίον τῆς ἐρυθροτάτης ἐπαλοφῆς, ἣν εἶχεν ἐπιθέσει ἡ ζινεύρα ἐπὶ τῆς παρεΐας τῆς—διὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ φύγει!

Ἡ κυρία ἔκαμεν ἐν κίνημα διὰ νὰ ἀπέλθῃ, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐμπόδιση, καὶ ἀποκρούσασα τὴν Ἐγκράτειαν, ἣτις ἐπροσπάθει νὰ τὴν παρασύρῃ, ὤρμησε πρὸς ἐμὲ καὶ μὲ ἔσφιξε σπακμοδῶς πρὸς τὴν καρδίαν τῆς. Νὰ σὰς εἶπω τὸ τί ἠσθάνθη τὴν στιγμὴν ταύτην μοὶ ἤθελεν εἶναι ἀδύνατον, μυλόρδε ἡ καρδία μου διελύθη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἐπληρώθησαν δακρύων, καὶ δὲν ἔβλεπον πλέον τίποτε.

Ἔτι δὲν ἦτο, δὲν ἦτο ὄνειρον, διότι, ὦ Βρίαν, βλέπεις ὅτι καὶ εἰς μόνην τὴν ἐνθύμησιν τοῦ φιλήματος τούτου κλαίω, τοῦ μόνου γλυκέως φιλήματος τὸ ὁποῖον ἠσθάνθη ἐπὶ τοῦ μετώπου μου...

Ἔτι καὶ ἔχεις δίκαιον... Πόσον ἤθελον ἀγαπᾶν τὴν μητέρα μου!

—Ἄλλ' αὕτη ἦτον ἡ μήτηρ σου! ἀνεβόησεν ὁ Λάνσεστερ ἡ μήτηρ σου ἦτο, κυρία μου... καὶ ἀναμφιβόλως ἡ μήτηρ σου, καὶ τὴν ἐκράτουν μακρὰν σοῦ διὰ τῆς βίας...

Ἡ Σωσάννα συνέπεξε τὰς χεῖράς τῆς καὶ ἀνεβόησεν ἐνθέρμως πρὸς τὸν οὐρανόν.

—Ἡ μήτηρ μου! ἐπανέλαθεν, ὡσαυτὴ ἡ λέξις αὕτη προφερομένη ἐγλύκαινε τὰ χεῖλη τῆς—Ἡ μήτηρ μου! εἶδον λοιπὸν πᾶν μητέρα μου!

Εἶπε, καὶ ὀλισθήσασα ἐκουσίως διὰ τοῦ χεῖλους τοῦ σοφοῦ ἔπεσε γονυπετής.

—Θεὲ μου! Θεὲ μου! ἐψιθύρισε, κατὰστησον αὐτὴν εὐδαιμόνα εὐδαιμονεστάτην... Καὶ κάμε ὥστε πρὶν ἀποθάνω νὰ αἰσθανθῶ πάλιν ἐπὶ τοῦ μετώπου μου τὰ χεῖλη τῆς μητρός μου.

—Ἡ ζωὴ μου σοὶ ἀνήκει κυρία μου, εἶπεν ὁ Λάνσεστερ, ἀνεγείρων αὐτήν. Τὸν χρόνον τὸν ὁποῖον ἐδαπάνων εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου μνησικακίαν μου ἢ εἰς τὰς εὐτραπείας μου, σοὶ τὸν χαρίζω τοῦ λοιποῦ ἀπεριορίστως... Θέλομεν ζητήσει, καὶ ἐὰν τὸ νὰ εὐρωμεν τὴν μητέρα σου ἦναι πρᾶγμα δυνατόν, θέλομεν τὴν εὐρεῖ, ὦ Σωσάννα.

Ἡ νεανίς ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν τὸ βλέμμα τῆς πλήρης δακρύων.—Εἶπε νὰ μὲ εἰσακούσῃ ὁ Θεὸς ἐπανέλθων, ἐπειδὴ μοὶ παρέχει τὴν βοήθειάν σου ὦ Βρίαν... εἶπέ μοι πάλιν ἂν θὰ τὴν εὐρωμεν...

—Σοὶ δοκίμασαι εἰς τὴν τιμὴν μου, κυρία μου, ὅτι θέλω προσπαθῆσαι... Θέλομεν δὲ συνδιαλέγεσθαι περὶ αὐτῆς...

—Ἔτι πόσον εἰσθε ἀγαθὸς, μυλόρδε! εἶπεν ἡ Σωσάννα τῆς ὁποίας τὸ ὕψος βλέμμα ἐπληρώθη ἀπείρου εὐγνωμοσύνης—καὶ... θέλομεν ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς... θέλομεν τὴν ζητήσει.

Τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν ἐπρόφερε μετὰ κόπου, καὶ εἰσώπησεν ἀποβάλλουσα τὸ μειδίαμα τὸ ὁποῖον ἔλαμπεν ὑπὸ τὰ δάκρυά τῆς. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐξηράνθησαν αἴφνης, καὶ ἐγένοντο διακαεῖς.

—Ὁχι! ὄχι! ἐπανέλαθε περιλυπὸς καὶ ἀπλησιμένη—μὲ παρεσύρετε εἰς τὴν τερπνὴν ἀπάτην τῆς φαντασίας, μυλόρδε... Μήπως δὲν ἔξουρῶ ὅτι δὲν ἔχω μητέρα;.. Μάτην ζητῶ νὰ ἐνσαρκώσω τὴν ἀσασῆς καὶ μόνην ἐκείνην ἀνάμνησιν μου... Ἡ ἀλήθεια ἐπανερχεται, ὦ Βρίαν... ἡ ἀλήθεια ἦτις μὲ ἐκνευρίζει ἀπελπιζούσα με... Δὲν ἦτο ἄλλο εἰμὴ ὄνειρον!

—Δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω... ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ Βρίαν.

—Ἀκουσον! ὅτε τὸ φίλον ἐκεῖνο στόμα ἤρχισε τὸ μέτωπόν μου, ἀφῆκε φωνὴν χαρᾶς, καὶ ἐξέτεινε τοὺς μικροὺς μου βραχίονας διὰ νὰ ἀνταποδώσω ἐναγκαλισμὸν ἀντὶ ἐναγκαλισματος... Ἄλλὰ φεῖ οἱ βραχίονές μου ἐκλείσθησαν πάλιν εἰς τὸ κενόν.—Δὲν ὑπῆρχε πλέον ἄνωθεν ἐμοῦ ὁμιλία κυρία κύπτουσα διὰ νὰ μὲ φιλήσῃ.—Ἡνῶρα τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ βαθύ σκότος ὑπῆρχεν ἐν τῷ θαλάμῳ.

Ἦκουσα μὲν ἀπομακρυνόμενον βῆμα λαθραῖον, ἀλλὰ τὸ βῆμα τοῦτο ἦτο βεβαίως τῆς Ἐγκρατείας.

Σχεδὸν πάραυτα ἡ ἀπειλητικὴ φωνὴ τοῦ πατρὸς μου ἀντήχησεν εἰς τὴν θύραν τοῦ διαδρόμου. Δὲν ἠδυνάμην ὅμως νὰ ἐνοήσω ὅτι ἔλεγε διότι ὁμιλεῖ πρὸς τὴν Ἐγκράτειαν εἰς γλώσσαν ἀγνωστον εἰς ἐμὲ... Μετὰ ταῦτα ἔμαθον ὅτι ἦτο ἡ χυδαῖκὴ διάλεκτος τῆς δυτικῆς Ἰρλανδίας—Ἡ Ἐγκράτεια ἀπεκρίνετο μὲ φωνὴν τρέμουσαν ὁ δὲ Ἰσμαὴλ ἐξηκολούθει νὰ ἀπειλῇ αὐτήν.

Ἐπὶ τέλους ἡ δυστυχὴς κόρη ἀνέπεμψε σπαρκατικὰς κραυγὰς, καὶ ἐν μέσῳ τῶν φωνῶν ἤκουσα νὰ καταπίπτῃ ἐπ' αὐτῆς ἡ χεὶρ τοῦ πατρὸς μου βαρέως καὶ ἐπανειλημμένως.

Ὅτε ἤναψαν πάλιν τὴν λαμπάδα, εἶδον τὴν Ἐγκράτειαν ἐξηπλωμένην ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἔχουσαν τὸ πρόσωπον αἰμοσταγὲς καὶ πρησμένον. Ὁ Ἰσμαὴλ τὴν ἔδερνε οὕτω πολλάκις. Ἐγὼ δὲ τὴν ἐπλησίασα διὰ νὰ τὴν παρηγορήσω ἄλλ' ὁ πατὴρ μου μὲ ἀπέκρουσε μετὰ θυμοῦ.

—Ἐκοιμήθης καλά, Σούκη;

—Δὲν ἐκοιμήμην, κύριε, ἀπεκρίθη, καὶ εἶδον...

—Μοὶ διηγεῖσθε τὸ ὄνειρόν σας ἄλλοτε, Σούκη... Ἄλλὰ μὴ κοιμᾶσαι πλέον τοιοῦτοτρόπως ἐ-

Κεφ. ΙΒ'. Ἡ Κόρα.

—Πολλάκις ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐπανέλαθεν ἡ Σωσάννα, ἠρώτησα τὴν Ἐγκράτειαν. Ὅταν δὲν ἦτο μεθυμένη μὲ ἤκουε τρέμουσα, καὶ δὲν ἤθελε ποτε νὰ μοὶ ἀποκριθῇ... Ὅταν δὲ ἦτο μεθυμένη, μὲ εθεώρει μὲ τὸν συνῆθη ἠλίθιον γέλωτα αὐτῆς, καὶ ἔψαλλεν.

Δὲν μὲ ἄφησαν πλέον νὰ κοιμηθῶ εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ἔμεις, μυλόρδε, τοῦ ὁποίου ἡ παιδικὴ ἡλικία ἦτο ἀναμφιβόλως εὐτυχιστάτη, ὅμως, τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ ἦτο καλὸς, καὶ εὐγενὴς καὶ ἐνάρετος, ὅμως, ὁ ὁποῖος ἐκορροῦσθη ἀπὸ τὰ μητρικὰ φιλήματα, δὲν δύνασθε ἴσως νὰ ἐνοήσητε ταῦτα ἕνα μίαν ὀφθαλμῶν ἐπιθυμιῶν μου, ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶναι τὸ νὰ ἴδω πάλιν τὴν Ἐγκράτειαν, τὸ ἐξευτελισθῆναι καὶ ἐκεῖνο δυστυχὲς πλάσμα, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὴν ἐπανῖδω, διὰ νὰ προτείνω μόνον εἰς αὐτὴν μίαν φωνὴν εἰσέτι τὴν ἐρώτησιν ταύτην, τὴν ὁποίαν ποτὲ τόσον συχνάκις ἐπανελάμβανον:

—Ἦτο ὄνειρον;

—Ὁχι, δὲν ἦτο ὄνειρον, διέκοψεν ἐνταῦθα ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ. Πιστεύσον με, Σωσάννα, ἐνῶ ὁμιλεῖς, ἐσκεπτόμην, καὶ ἡ ἀπλουστάτη φρόνησις συνηνωμένη πρὸς τὴν κοινοτάτην πείραν, ἀρκεῖ ἵνα ἐνοήση τις ὅτι εἰς ταῦτα ὑπάρχει ἄλλο τι ἢ φροῦδον ὄνειρον. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὁ πατὴρ σου, κυρία μου, διὰ νὰ σὲ ἀπατᾷ οὕτω εἶχε συμφέροντα, εἰς τὰ ὅποια δὲν δύναμαι νὰ ἐμβάτευσω. Ἰπεδοῦλωσε τὴν δυστυχῆ Ἐγκράτειαν διὰ τοῦ πάθους αὐτῆς, καὶ τὴν κατεδάμασε διὰ τοῦ τρόμου τῶν κτηνωδῶν αὐτοῦ τιμωριῶν. Ἐσιώπησε διότι ἐφοβείτο. Δύναμαι νὰ ὁμώσω εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου, μυλαῖδη, ὅτι ἡ κυρία αὕτη τῆς ὁποίας διαφυλάττεις τοσοῦτον ζῶηράν εἰκόνα ἦτο ἡ μήτηρ σου.

—Εὐχαριστῶ, μυλόρδε, εὐχαριστῶ! εἶπε σιγανὰ ἡ Σωσάννα. Εἶτα δὲ προσέθηκεν ὁμιλοῦσα καθ' ἑαυτήν:

Ἡ μήτηρ μου νὰ ἔλθῃ πρὸς με διὰ νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ ἐδῶ πλέον! Ἄ! Ποῖον τῶν δύο εἶναι καλλίτερον, νὰ πιστεύσω τοῦτο, ἢ νὰ νομίζω ὅτι εἶναι ὄνειρον; Φεῖ! μυλόρδε, ἐπανέλαθεν, ὁ Ἰσμαὴλ μοὶ τὸ ἔλεγε πολλάκις: ἡ μήτηρ μου, αὕτη ἡ μήτηρ μου ἔφυγε μακρὰν τῆς κοιτίδος μου...

Αἱ ἡμέραι παρήργοντο, μυλόρδε, ὡς καὶ οἱ μῆνες καὶ τὰ ἔτη. Ἡἔξανον καὶ ὁ πατὴρ μου ἔλεγεν ὅτι ἐγενόμεν ὥραία.

Ἄλλ' ἐν τούτοις οὐδεμία μεταβολὴ ἐπῆρχετο εἰς τὸν βίον μου. Κατῶκον πάντοτε περιορισμένη εἰς τὴν οἰκίαν τῶν Ἀγγῶν τοῦ Ἀγαθοῦ, μὴ ἔχουσα ἄλλην κοινωνίαν ἢ τὴν τοῦ ἀλάου Ῥοδόαμ, τῆς Ἐγκρατείας καὶ τῆς ἑλάφου μου. Αἱ ἀπουσίαι τοῦ πατρὸς μου καθίσταντο ἐπὶ μᾶλλον συχνότεραι. Δὲν τὸν ἔβλεπον σχεδὸν πλέον.

Ἐμαθον μετὰ ταῦτα τί ἐπραττε κατὰ τὰς ἀπουσίας του. Διεκίβευε τὴν ζωὴν του ἀντὶ χρυσί-

πὶ τοῦ ἐδάφους· αἱ ἐσπέραι εἶναι ψυχραὶ, καὶ ὡς βλέπεις, γίνεσαι αἰτία τοῦ νὰ τιμωρῶ τὴν Ἐγκράτειαν.

—Πῶς! ἀνεβόησα, εἰμὶ ἐγὼ ἡ αἰτία τούτου!

—Ἀκουσον Σούκη, ἐπανέλαθεν ὁ Ἰσμαὴλ μὲ τὸ πικρὸν μειδίαμά του (ὅταν δὲ ἐμειδία, ὦ Βρίαν, ἠσθάνομην πάντοτε φρίκην καὶ φόβον), ἄκουσον, μὴ κοιμᾶσαι πλέον εἰς τὴν αἴθουσαν, κόρη μου, καὶ ὅταν πάλιν ὄνειρευθῆς τοιοῦτοτρόπως, ἔλθε νὰ μοὶ τὸ διηγηθῆς ἀμέσως... Ὁ κάμνης οὕτω, Σούκη;

Ἡ ἐρώτησις τοῦ πατρὸς μου, μυλόρδε, ἦτο πάντοτε ἀπειλὴ ἢ διαταγὴ. Ἐκλίνα τὴν κεφαλὴν μου καὶ ἤρχισα νὰ τρέμω.

—Ὁ κάμνης; ἐπανέλαθεν ὁ Ἰσμαὴλ τινάσσων με διὰ τοῦ βραχίονος.

—Ναί, κύριε, θὰ τὸ κάμω.

—Βέβαια, Σούκη, διότι εἶσαι καλὸν κοράσιον... εἶδεμὴ ἂν δὲν μὲ ὑπακούσῃς, φρονεῖω τὴν ἐλαφόν σου.

Ἡ ἀπειλὴ αὕτη συνέσφιγγε τὴν καρδίαν μου, καὶ ἤναψεν ἐν ἐμοὶ πῦρ ἀγανακτικῆς ἀνώτερον τῆς ἡλικίας μου. Δὲν εἶχα ἄλλο τίποτε ἐν τῷ κόσμῳ πλὴν τῆς Κόρας μου διὰ νὰ μὲ ἀγαπᾷ, μυλόρδε. Διὰ πρώτην φοράν εθεώρησα τὸν Ἰσμαὴλ κατὰ πρόσωπον, καὶ αἱ συνισταλόμενα ὄψεις του μὲ ἔκαμαν νὰ ταπεινώσω τοὺς ὀφθαλμούς.

—Ἄν θελήσητε νὰ φρονεῖσθε τὴν Κόραν, ἐγὼ θέλω τὴν ὑπερασπισθῆ, ἀπεκρίθη.

Ἐκεῖνος δὲ κτυπῶν με ἐπὶ τῆς παρεΐας ἐλαφρά.

—Τὸ εὐγενὲς αἷμα δὲν ψεύδεται! ἐμορμούριση, εἶτα δὲ—Σούκη, ἐπρόσθεσε λαμβάνων ὕψος σπουδαῖον, ἐὰν κόρη μου θελήσῃ νὰ ὑπερασπισθῆς τὴν ἐλαφόν σου, ὅταν ἐγὼ θελήσω νὰ τὴν φρονεῖω, σὰς φρονεῖω ἀμφοτέρως.

Ὁ Βρίαν ἐσχίτησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντήρος.

—Ὁ ἄθλιος! ἐπρόσθερον οὗτος ἀκουσίως.

—Ἀπέθανεν, ἀπεκρίθη βραδέως ἡ Σωσάννα—καὶ ἦτο πατὴρ μου, μυλόρδε... Ὅτε ἐξῆλθεν, ἐπλησίασα εἰς τὴν Ἐγκράτειαν, ἣτις ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἐπροσπάθησα νὰ τὴν σηκώσω.

—Ζινέβραν! μοὶ εἶπε μὲ τὴν βραγχώδη καὶ ἰσχνὴν αὐτῆς φωνήν.

Ἰπῆγα καὶ ἔφερα Ζινέβραν, ἐκείνη δὲ ἔπιεν ἀπλήστως καὶ ἐπανειλημμένως, καὶ ἀφοῦ ἔπιεν ἤρχισε νὰ ψάλλῃ.

Τὴν ἠρώτησα ἐπιμόμως καὶ γονυπετής, ποία ἦτον ἡ ὥραία ἐκείνη λαίδη, ἣτις ἔκυψε πρὸς ἐμὲ διὰ νὰ μὲ ἐναγκαλισθῆ. Ἄλλ' ἐκάγχασε καὶ ἔπιε πάλιν.

Ἐπειτα δὲ ἀντὶ νὰ σηκωθῆ, ἐξηπλώθη ὑπὲρ ἐπὶ τῆς κόνεως λέγουσα.

—Ὁ Ἐβραῖος μὲ δέρνει, ἀλλὰ μὲ ἀφίνει νὰ πίνω. Τί μὲ μέλει διὰ ταῖς ζυλιαῖς, ἀφοῦ ἔχω Ζινέβραν;

—Ἐγκράτεια, καλὴ μου Ἐγκράτεια! ἀνεβόησα, ἀποκρίθητοί μοι, σὲ παρακαλῶ.

—Ὅταν ἔχω Ζινέβραν δὲν φοβοῦμαι ταῖς ζυλιαῖς, ἐπανέλαθε—ἄς μὲ δέρνει ὁ Ἐβραῖος, ἐγὼ θὰ πίνω.

ου. Και κατ' αρχάς μὲν ἐκέρδισε πολλά χρήματα, ἀλλ' ὅταν ἠλλαξεν ἡ τύχη ἀπώλεσε τὴν ζωὴν του.

Πόσον ἔκλαισα, μυλόρδε, κατὰ τὴν ἐποχὴν, περὶ ἧς σὰς ὀμιλῶ! Πρὸ δύο περιπόου ἐτῶν ἡ δυστυχὴς Κόρα καὶ ἐγὼ ἠγαπώμεθα... Νὰ ἤξεύρατε πόσον ὠραία ἦτον ἡ Κόρα καὶ καλὴ καὶ ἠπίαι! Πόσον προσεκτικῶς ἐνόησε πᾶσαν λέξιν ἣτις ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στόματός μου! Πῶς ἐμάντευε τὴν αἰτίαν τῆς ἀσθενείας μου! Ἦτο ἡ μόνη φίλη μου καὶ χαρὰ μου. Ὅταν ἐμειδίω, ἐπήδα εὐθύμως περὶ ἐμοῦ, ἐγίνετο παράφορος. Ὅταν ἤμην περίλυπος (καὶ τοιαύτη ἤμην ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον), ἤρχετο καὶ καὶ κατεκλίνετο παρὰ τοὺς πόδας μου, προσήλθε ἐπ' ἐμοῦ τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς της, καὶ ἐστῆναζε σιγανῶς... Εἶδον δὲ πολλάκις ἐν δάκρυ ταλαντευόμενον ἐπὶ τῶν ἐρυθρωπῶν βλεφαρίδων της. ἡ ταλαίπωρος Κόρα! Ὅτε ἀπέθανε παρήλθε πολλὸς χρόνος πρὶν εὖρω ἄλλο πλάσμα ζῶν διὰ τὴν συμπάσχῃ εἰς τὴν λύπην μου.

Ἡ Κόρα δὲν ἦτο ὡς ἐγὼ θυγάτηρ τῆς δυστυχίας· ἐγνώριζε τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὰ εὐλύγιστα καὶ ἰσχυρὰ νεῦρα τῶν σκελῶν της, ἅτινα ἐφαίνοντο τόσον ἰσχυρά, εἶχον διανύσει μὲ τὴν ταχύτητα τῆς ἀστραπῆς τὰς μεγάλας ἐκτάσεις. Εἰς τοὺς μυχούς τῶν μεγάλων δασῶν ὑπῆγον νὰ ζητήσωσιν αὐτὴν διὰ τὴν φυλακίσωσιν εἰς τὸν στενὸν ἐκείνον κῆπον, ὅστις δὲν εἶχεν ἰκανὸν ἀέρα διὰ τὸ ἐλεύθερον στῆθος της. Ἐτίμηστο ἡ ταλαίπωρος ἔλαφος, διότι ὑπῆρχε περιτειχισμα μετὰ τῆς καὶ τοῦ ὀρίζοντος, διότι οἱ μεγάλοι καὶ ἠνεωγμένοι βώθωνες αὐτῆς δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἀπορροφῶσιν τὴν γλυκεῖαν αὔραν, ἣτις πλανᾶται ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς χλόης, διότι ἐστερεῖτο τοῦ κόπου τῆς κινήσεως καὶ τοῦ ἡλίου.

Τὸ ἐσπέρας, τὴν ὥραν καθ' ἣν ἡ ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ ἀτμοσφαῖρα κάμει νὰ πῆσῃ μέχρι τοῦ ἐδάφους ἡ πινηρὰ πνοὴ τῶν τετρακοσίων χιλιάδων ἐστῶν τοῦ Λονδίνου, ἡ Κόρα ἀνέπνεε μετὰ δυσκολίας, καὶ ἀσθμαίνουσα ἐξήντα τὴν ἀναπνοὴν της. Τὴν δὲ προΐταν αἱ πρῶται ἀκτίνες τοῦ ἡλίου τῆ ἀπέδιδον ὀλίγην ζωὴν· ἀλλ' ὁ ἥλιος εἶναι πολὺ σπάνιος εἰς τὸ Λονδίνον, καὶ ὅταν λείπῃ, ὁποῖος πέπλος πένθους καλύπτει τὴν πόλιν!...

Τὸ πιστεύετε, μυλόρδε, καὶ ἐγὼ ὁμοίωζον ὀλίγον τὴν Κόραν· ὁ βαρὺς ἀὴρ τῆς φυλακῆς μου κατέβληθεν ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον τὸ στῆθος μου. Ἄλλ' ἐνυπῆρχεν εἰς τὸ νέον τοῦτο κακὸν θλιβερά τις χαρὰ· ἠλπίζον ν' ἀποθάνω· οὕσα ὅμως δυνατῆς κράσεως δὲν ἀπέθνησκον...

Προΐταν τινὰ ἐνῶ κατέβαινον εἰς τὸν κῆπον, εὖρον τὴν ταλαίπωρον Κόραν μου ἐκτεταμένην ἐπὶ τῆς χλόης· ἀνέπνεε μετὰ κόπου, καὶ τὸ στῆθος της ἐκυμαίνετο ὑπὸ σπασμωδῶν τιναγμάτων. Τὰ γόνατά μου ἤρχισαν νὰ τρέμωσιν, ἐνόησα τί ἦτο... Ἐγρονυπέτησα πλησίον τῆς Κόρας, καὶ μεγάλα δάκρυα κατέρρεον ἐν σιγῇ ἐπὶ τῶν παρειῶν μου. Ἀνέβλεψε πρὸς ἐμὲ μὲ τὸ ἀποθνήσκον ἔμμα της, καὶ

ἠγωνίσθη νὰ ἀνεγερθῇ διὰ νὰ μοι προσφέρῃ τὸν συνήθη ἀσπασμὸν της, ἀλλὰ κατέπεσε, μυλόρδε, καὶ δὲν ἀνεγέρθη πλέον.

Ὁ Βρίαν ἔλαβε τὸ κεντητὸν ἀπόμακτρον τῆς ὠραίας κόρης καὶ ἐσφόγγισε δάκρυ, ὅπερ κατέρρεε βραδέως ἐπὶ τῆς παρειᾶς αὐτῆς, ἣτις ἐμειδίασε βεβιασμένως.

—Δεν εἶναι παιδαριώδης ἡ λύπη μου αὐτή, μυλόρδε; ἐπανελάθειν, ἀλλὰ πρέπει μετὰ τὸν θάνατον τοῦτον νὰ ὑπερπηδήσω ἐπταστῆς διάστημα, ἵνα ἀνέωρὸς εἰς τὸν βίον μου στιγμὴν συμπαθοῦς συγκοινωνίας, αἰσθημα στοργῆς, βλέμμα φιλικὸν καὶ εὐκρινῆ ἀσπασμὸν... Ἐπτά ἔτη, μυλόρδε! Ἀλλὰ πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν, ὁ Θεὸς μοι ἐπέδαψίλευσε τὰ ἐλέητα. Διότι ἐστειλε πρὸς ἐμὲ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ, καὶ ἀγγελικὴν γυναῖκα, ἣτις μὲ ἐνομάζει ἀδελφὴν της. Ὁ, τιδὴποτε δὲ καὶ ἂν συμβῆ, δὲν θέλω παραπονεθῆ πλέον, ὦ Βρίαν. Μὲ ἠγάπησας ὀκτὼ ἡμέρας, καὶ ἡ Αἰλιθὴ ὠφέλεια μὲ κατέταξεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς...

Ὅλην τὴν ἡμέραν ἔμεινα παρὰ τὴν νεκρὰν Κόραν. Ματαίως ἐζήτησαν νὰ μὲ ἀπομακρύνωσιν ἐκεῖθεν. Ἦθελον ν' ἀποθάνω μετ' αὐτῆς.

Τὸ ἐσπέρας, ὦ! ὑπῆρχε τρομερὸν μυλόρδε. Ἡ Ἐγκράτεια εἰσῆγαγέ τινα εἰς τὸν κῆπον. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο φρικώδης τὴν ὄψιν· ἐφόρει εἰς τὸ δυσειδὲς σῶμά του ἄβλια βράκι. Ὅταν ἐπεριπάτει τὰ μέλη του συνεστρέφοντο ἀγενῶς καὶ ἐφαίνοντο ἐξηρωμένα.

Ἡ δὲ Ἐγκράτεια μοι εἶπε:

—Μίς Σωσάννα, αὐτὸς εἶναι ὁ κρυμμένος ὁ Ζήτουλας ὁ Βώθης· ἦλθε νὰ πάρῃ τὸ λάφι. Πρέπει νὰ ἀναβῆς εἰς τὴν κάμερά σου, εἰδεμὴ θὰ ἀρρώστησῃς. Δὲν ἐκινήθη ἀλλ' ὁ φρικώδης ἐπαίτης προῦχώρησε πρὸς ἐμὲ στρεβλοπατῶν, καὶ ἐγὼ κυριευθεῖσα ὑπὸ ἀνικητοῦ ἀηδίας ἀπεχώρησα πρὸς τὴν αἴθουσαν. Ὁ ἐπαίτης Βώθης καὶ ἡ Ἐγκράτεια ἔμειναν πλησίον τῆς ταλαίπωρου Κόρας μου.

—Ἐλα; φίλε μου Βώθη, εἶπεν ἡ Ἐγκράτεια· σήκωσε αὐτὸ εἰς τοὺς ὄμους σου.

Ὁ Βώθης ἐγονάτισεν εἰς τὴν θέσιν ὅπου ἤμην τὴν προλαβοῦσαν στιγμὴν καὶ ἐπέραςε τὰς χεῖράς της τοῦ ὑπὸ τὸ σῶμα τῆς ἐλάφου μου.

—Εἶναι πεσοὶ καὶ κόκαλο αὐτὸ τὸ λαφάκι. Ἄν ἐφόρουσε ἀπὸ μὴ μαχαίρι, ἤμπορούσε νὰ βγάλῃ κανεὶς τριάντα σιλλίνα.

Ἐγὼ δὲ ἀκούσασα ταῦτα ἐκυριευόμην ὑπὸ βίγρους.

—Σοῦ τὴν δίνω ὅπως εἶναι γιὰ μὴ κοῦπα ζινέβρα, ἐπανελάθειν ἡ Ἐγκράτεια.—Ἀλλὰ κάμε γρήγορα, γλυκὴ μου ἀγόρι.

—Ζινέβρα! ἐγόγγισεν ὁ Βώθης· πάντα ζινέβρα!... σὴν ἐσένα κοπέλλα ποῦ ἔχεις πέντε ποδάριζα καὶ ἐξ δάχτυλα ἀνάστημα!... Ἄκουσε, Ἐγκράτεια, νὰ σοῦ φέρω μισὴ ὀκτὼ λιντζεμπίρα... Τὸ κακόμοιρο τὸ λαφάκι δὲν ἀξίζει περισσότερο.

—Ἄς ἦναι καὶ λιντζεμπίρα, εἶπεν ἡ Ἐγκράτεια, μὰ κάμε γρήγορα!

Ὁ Βώθης ἔχωσε τὴν χεῖρά του εἰς τὸν κόλπον του, καὶ ἔσειρεν ἐξ αὐτοῦ μακρὰν μάχαιραν, τῆς ὁποίας τὸ στόμα ἐλαμψεν ὑπὸ τὰς τελευταίας λάμπεις τοῦ λυκαυγυός.

—Εἶτε πρὶν τοῦ θανάτου εἶτε μετὰ τὸν θάνατον τὸ ἴδιον κάνει... Εἶναι κρίμα νὰ πάῃ χαμῆνο τόσαις λίτραις νόστιμο κρέας. Νὰ σοῦ τὸ κάμω μὲ τρόπον τοῦ ἐκείνου ποῦ θὰ τ' ἀγοράσῃ νὰ θάρῃ πῶς τώρα τὸ σφαζα...

Καὶ τὸν ἤκουσα νὰ ἐκβάλῃ ξηρὸν γέλωτα εἰς τοὺς λόγους τούτους. Καὶ πάραυτα τὸ στόμα τῆς μαχαίρας τοῦ ἐχώθη εἰς τὸν λαμψὸν τῆς Κόρας. Κραυγὴ φρίκης μοῦ ἐξέφυγε καὶ ἐπέσα ὑπτία. Ὅτε δὲ ἀνέλαθον τὰς αἰσθησεις μου, ὁ πατήρ μου ἦτο παρὰ τὴν κλίνην μου μεθ' ἐνὸς ἱατροῦ.

—Τὸ κράσιον τοῦτο, κύριε, εἶπεν ὁ τελευταῖος, ἔχει ἀνάγκην περιθάλψεως. Εἶναι ἀρρώστον, πολὺ ἀρρώστον. Χρειάζεται καθαρὸν ἀέρα ἐλευθερίαν καὶ τὰς ἀπολαύσεις τῆς ἡλικίας της, εἰδεμὴ...

Δὲν ἐτελείωσε τοὺς λόγους του, ἀλλ' ἡ καρδιά μου συνετινάχθη ὑπὸ ἐλπίδος.

—Φρονεῖτε, ὅτι κατηντήσαμεν ἔως αὐτοῦ ἱατροῦ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰσμαήλ. Βλέπετε πόσον εἶναι ὠραία... Τοῦτο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα στιγμιαίας λύπης. Τῆς ἀγοράζω ἄλλην μίαν ἐλαφον καὶ δὲν τῆς ἔρχεται πλέον.

Ὁ ἱατρὸς ἔσεισε τὴν κεφαλὴν του, καὶ πλησιάζας εἰς τὴν ἐστῖαν ἔλαθεν ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ ἀγγελίου γεράνιον τοῦ ὁποίου τὰ ἀστεροειδῆ ἀνθη ἐπεκρέμαντο εἰς τοὺς καυλοὺς αὐτῶν.

—Τὰ ἀνθη καὶ τὰ νήπια ἔχουσιν ἀνάγκην ἡλίου, εἶπε· τὸ ταλαίπωρον τοῦτο φωτὸν ἔως αὔριον θέλει μακρυνθῆ... Πιστεύσατέ με, κύριε, καὶ ἀποδώσατε τὸν καθαρὸν ἀέρα εἰς τοὺς πνεύμονας τῆς θυγατρὸς σας, εἰδὲ μὴ θέλετε πάθει τὸ τοῦ ἀνθους...

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱατρὸς ὑπέκλινε καὶ ἐξῆλθε. Ἐγὼ δὲ προσποιουμένη ὅτι ἐκοιμώμην διαρκούσης τῆς σινομιλίας τῶν ἤκουσα πάντα ταῦτα. Ὁ δὲ πατήρ μου ὅτε ἔμεινε μόνος ἐκάθισε πλησίον καὶ ἤφατο τοῦ σφιγμοῦ μου.

—Τοῦ διαβόλου μου οἱ ἐξοργάται μετεβλήθησαν εἰς ποιητὰς, εἶπε θυμωδῶς—νὰ κἀθωνται νὰ σ' ὀμιλοῦν περὶ ἀνθῶν καὶ νηπίων!... ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ Σωσάννα εἶναι ἀσθενής... Μὰ τὸν Ἰακώβ! προτιμῶ νὰ κάμω χρηματικὴν βυσίαν παρὰ νὰ τὴν χάσω! Τὸ κράσιον τοῦτο εἶναι ὁ πλοῦτος μου ἢ τοῦλάχιστον μοὶ παρέχει πόρον ζωῆς ἀκίνδυνον...

Τὴν ἐπαύριον, μυλόρδε, μὲ ἐνέβαλον εἰς ἄμωξον κλειστήν ἣτις ἐκινήθη ἐπὶ ὀλόκληρον ἡμέραν χωρὶς νὰ σταθῇ—ὅτε δὲ κατέβην ἐξ αὐτῆς ἦτο ἤδη νύξ, τὴν δ' ἐπαύριον ἐξύπνησα ἐν τινι θαλάμῳ φωτισμένῳ λαμπρῶς ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου· ἀνεπήδησα ἐκ τῆς κλίνης μου, καὶ ἔδραμον πρὸς τὴν θυρίδα· οἱ δὲ ὀφθαλμοί μου, μυλόρδε, ἐπληρώθησαν δακρύων. Εἶχον ἐνώπιόν μου εὐρύτατον ὀρίζοντα, δάση, λίμνην καὶ ἔρη· ἐπὶ

πάντων δὲ τούτων κατέπιπτον λοξῶς αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, βίπτουσαι τῆδε κακίσει τὴν χρυσὴν κόνην των.

Ἦτο πολὺ ὠραῖον τοῦτο, καὶ τόσον ὠραῖον ὥστε ἐλησμόνησα τὴν ταλαίπωρον Κόραν μου.— Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον πάλιν ἦλθεν ἡ εἰκὼν αὐτῆς νὰ καθικετεύσῃ τὴν μνήμην μου. Τὴν εἶδον τρέγουσαν ὑπὸ τὰ μεγάλα δένδρα, καὶ περὶ τὰς θαλλούσας ὄχθας τῆς λίμνης, ἡ καμμένη ἐν τῇ χλόῃ τῆς πεδιάδος, καὶ πάλιν ἔκλαιον ἀλλ' οὐχὶ πλέον ὑπὸ χαρᾶς.

Ἦμην νήπιον, καὶ τὸ πλῆθος τοῦτο τῶν ὠραίων καὶ νέων πραγμάτων ὑπερνήκησε τὰς λύπης μου.

Εἶχον ἀναχωρήσει ἐκ Λονδίνου περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους καὶ ἔμεινα ἐν τῇ ἀγροτικῇ ἐκείνῃ οἰκίᾳ δι' ὅλου τοῦ θέρους, διὰ τὸ μῆνες ἐλευθερίας μείζονος τῆς προτέρας ἐνήργησαν ἐν ἐμοὶ μεταβολὴν θαυμασίαν. Ἦμην κράσεως δυνατῆς καὶ πρὶν ἀναχωρήσω, καὶ ἵνα δαμασθῇ ἡ δύναμις μου ἐχρηάσθη ὅλη στίβαρά πίσεις τῆς μοναχίας μου ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀκαθάρτου ἀτμοσφαιρας τοῦ Λονδίνου· ἀλλ' εἰς τοὺς ἀγρούς ἀνεπτύχθη πάλιν ταχέως, τὸ σῶμά μου κατέστη βρωμαλέον, ἡ καρδιά μου ἀνέλαβε δύναιμι, καὶ τὸ πνεῦμά μου, καὶ τοὶ ἀκαλιέργητον ἐξέριψε τὸ λημέρᾳ τινὰ βλέμματα ὑπεράνωθεν τῶν ἐπιταγισμάτων μὲ τὰ ὅποια μὲ περιέβαλον, βίβησε βλέμματα πρὸς τὸν κόσμον τὸν ὁποῖον δὲν μοι ἦτο συγχωρημένον νὰ γνωρίζω.

Ἐμαθον νὰ ἱππεύω, ἔμαθον νὰ κολυμβῶ ἐντὸς τῆς λίμνης, καὶ ὁ ἄλλος Ῥοβοῦμ ἐθαύμαζε πολλὰς διὰ τὴν ἐπιδειξιότητά μου εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κυνηγετικοῦ πυροβόλου, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰσμαήλ εἶχε βάλει μετὰ τῶν πραγμάτων τῆς ἀποσκευῆς μου.

Ἀλλὰ φεῦ! μυλόρδε, αὐτὰ δὲν εἶναι τὰ εἰς τὴν γυναικείαν ἐκπαίδευσιν χρειαζόμενα. Ἐμαθον πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν ὅτι τὰ μηδαμινὰ ταῦτα προτερήματα δὲν ἀρμόζουσιν εἰς νεανίδα.

Θέλω λοιπὸν τὰ λησμονήσαι, ὦ Βρίαν, διότι ἐπιθυμῶ νὰ σοὶ ἀρέσκω.

Ὁ Ἀλνσστερ ὑπέκλινε μειδιδόν.

—Μὴ λησμονήσῃς τίποτε, Σωσάννα, εἶπε, διότι σὲ ἀγαπῶ ὅπως εἶσαι... Ἀγαπῶ πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς σὲ, καὶ αὐτὴν τὴν ἀμάθειάν σου, καὶ τὴν τυραννίαν ἐκείνην ἣτις καταθλίψασα τὴν νεαρὰν ἡλικίαν σου, σὲ κατέστησε τόσον διάφορον τῶν ἄλλων νεανίδων... ὦ! εἴαν με ἀγαπᾶς πόσον θέλωμεν γίνεαι τρισευδαίμονες!

—Ἐάν σὲ ἀγαπῶ! ἐπανελάθειν ἡ Σωσάννα, τῆς ὁποίας ὁ ὑπὸ τῶν ἀναμνήσεων χαυνοβαίει ὀφθαλμὸς ἐξέριψεν αἴφνης λάμπην.—Ὁ Θεὸς ἤξεύρει ὅτι ἡ ζωὴ μου ἀπὸ πολλοῦ σοὶ ἀνήκει, μυλόρδε...

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον θέλετε μάθει πόσον ὑπέφερον μακρὰν σοῦ, ἐνῶ σὺ δὲν με ἐγνώριζες...

Περὶ τὸ φθινόπωρον ὁ Ἰσμαήλ μὲ ἀνεκάλεσε δι' ἐπιστολῆς· εἰσῆλθον πάλιν εἰς κλειστήν ἄμαξαν καὶ ἐσθλάσαμεν νόκτα εἰς Λονδίνον. Εἶμαι παράδοξον πλάσμα, καὶ ἴσως τοιοῦτοι εἴμεθα πάντες· ἡ-

σθάνθην χαράν ὅτε πάλιν εἶδον τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἔνθα ἡ ἀνία εἶχε καταπίσει τσοσούτον τὴν καρδίαν μου· ἠδ' ἀποχριστήθην καθίσασα πλησίον τῆς κενῆς καλύβης τῆς Κόρας· τὰ μεγάλα δένδρα μοι ἐφάνθησαν ὡς ἀρχαῖοι φίλοι, καὶ ὁ θαλαμίσκος μου ἦτοτο μελαγχολικός.

Δὲν ἐζήλευον πλέον τὰ κοράσια, ἅτινα ἐπαίζον ἐπὶ τῆς γλώσσης τῆς πλατείας. Ἐκτὸς δὲ τούτου εἶχον μεταβληθῆ, διότι ὡς ἐγὼ εἶχον μεγαλώσει καὶ αὐτὰ τῶν ὁμοίων ἄλλοτε ἐζήλευον τὰς θορυβώδεις ἡδονάς.— Ἦδη δὲ τί ἐκαίνον, διότι δὲν τὰς ἔβλεπέ τις πλέον εἰς τὴν πλατείαν;... Μήπως ἀπεκλείσθησαν καὶ αὐταί; Δυστυχή κοράσια!

Ἐκινούμην εἰς οἶκτον διὰ τὴν τύχην αὐτῶν, καὶ ἐφρόνουσα ὅτι ἤθελον πάθει ὅ,τι ἐπαθεν ἡ ἑλαφός μου Κόρα, διότι ἐφυλακίσθησαν ἐνῶ πρότερον ἦσαν ἐλεύθεροι.

Ὅτε μὲ εἶδε πάλιν ὁ πατήρ μου ἐφάνη ἐκτετατημένος.

—Πόσον εἶσαι ὠραία καὶ μεγάλη, Σωσάννα! εἶπε μὲ ἀληθῆ θαυμασμός· ὁ διαβολοῖατρός ἐκεῖνος εἶχε δικαίον μὲ τὰ ἄνθη του καὶ τὰ νήπιά του... Σωσάννα θύγατερ, εἶσαι ἤδη κυρία, καὶ πρέπει νὰ σὲ μεταχειρίζωμεθα πλέον ὡς τοιαύτην. Ἀγαπᾶς τὰ καλὰ φορέματα;

Ἐρωτήσασα ἀπὸ χαρᾶν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην.

—Θὰ ἔχῃς ὠραία φορέματα· ἐπανελάβετο ὁ πατήρ μου μινύων χλεύην εἰς τὸ μειδιάματόν μου, —καὶ κοσμήματα καὶ δαντέλλας... Ἐπειτα κόρη μου, θὰ ἴδῃς μετ' ὀλίγον νέα πρόσωπα... ὦ! μέλλεις νὰ διασκεδάξῃς ὡς βασίλισσα, Σωσάννα.

Ἐμείνα σύννοος μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰσμάηλ. Ἡ περιέργειά μου μετεβλήθη εἰς φόβον ἀνημέρων. Ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἴδω ἢ νὰ ἐμιλήσω πρὸς τινὰ ἄλλον ἢ τὸν πατέρα μου, τὴν Ἐγκράτειαν καὶ τὸν Ῥεβόαμ μοι εἰσέπνευε τρόμον.— Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου αἱ ὠραῖαι ἐσθῆτες, τὰ κοσμήματα, αἱ δαντέλλαι ἐζήπτον τὸ πνεῦμά μου. Νομίζω, ὅτι ἤμην τότε ἐνδεκα ἐτῶν ἢ κατὰ τι μεγαλειότερα, καὶ ἔατοτε παρήλθον ἐξ ἑπτα.

Τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο ἐσπέρας ἐπῆλθε συμβεβηκός τι.

Ἡ Ἐγκράτεια ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ ἀποπλέξῃ τὴν κόμην μου ἐτοιμάζουσα με διὰ τὴν κλίνην. Κατὰ τὸ σύνθημα ἡ δυστυχὴς κόρη ἐμύριζε ζινέβραν εἰς τρόπον ὥστε νὰ προξενήσῃ ναυτίασιν. Δὲν ἦτο δὲ ὀλοτελῶς μεθυσμένη, ἀλλ' εἶχε μόνον τὴν μεταδοτικὴν καὶ παράφορον ἐκείνην εὐθυμίαν, τὴν ὁποίαν βλέπει τις μὲ τόσῃν ἀηδίαν εἰς τοὺς παραδεδομένους εἰς τὸ κακὸν τοῦτο.

—Μίς Σωσάννα, μοι εἶπεν αἰφνης καυχᾶζουσα, ἔχω παραγγεῖλιά νὰ σὲ φιλήσω... νὰ σὲ φιλήσω καὶ ἔς τὰ δύο μάγουλα, μὰ τὸ Θεὸ, μίς Σωσάννα... Ἐκολάσθηκα ἔς τὴν πίστι μου, ἀγαπημένο μου κορίτσι. Τὸ Εὐαγγέλιον λέγει· Μὴ λάβῃς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ σου ἐστὶ μάτην(1)... μὰ ὁ γλυκός μου

(1) Εἰ; μάτην.

ὁ Βώθης μὲ μαθαίνει νὰ ἀμύνομαι ἔτσι... Τί ἔλεγα λοιπόν, μίς Σωσάννα, ἀν δρίζῃς;

—Ἐλεγε, τὸ νὰ πίνῃ τις πάντοτε εἶναι μέγα σφάλμα, Ἐγκράτεια, ἀπεκρίθην μὲ τὴν παιδικὴν πονηρίαν μου.

—Αὐτὸ ἔλεγα, ἀνεβόησεν.— ὦ διαβόλε! πρέπει νά'μαι μεθυσμένη λοιπόν. Μὰ ὄχι κακόπαιδο... Ἐλεγα πῶς μὲ παράγγειλαν νὰ σὲ φιλήσω καὶ νὰ κρεμάσω ἐστὶ λαμὸν σου τοῦτο τὸ παγκινδάκι.

Πρὶν λάβω καιρὸν νὰ ἀποκριθῶ, ἐπέθεσε βροντώδης φίλημα ἐπὶ ἑκατέρας τῶν παρειῶν μου, καὶ μοῦ ἐπέρασεν εἰς τὸν λαμὸν μεταξωτὴν ταινίαν ἐκ τῆς ὁποίας ἐκρέματο τὸ ἐγκόλπιον ἐν ᾧ ἔκρυφα τὸ ἄνθος μας, ὦ Βρίαν.

—Τί εἶναι τοῦτο; ἀνεβόησα, καὶ ποῖος σὲ παρήγγειλε νὰ;...

—Σοῦτ... διέκοψεν ἡ Ἐγκράτεια—εἶναι πολὺ μυστικόν...

—Σὲ παρακαλῶ, καλὴ μου Ἐγκράτεια, εἰπέ μοι ποῖος μοι στέλλει τὸ ὠραῖον τοῦτο κιβώτιον.

—Σοῦ τό...

Καὶ ἔπαυσε καυχᾶζουσα.

—Σοῦ τὸ στέλνει μὴ ἀνεράϊδα, ἐπανελάβε μὲ τὴν ἀγροίκαν εὐθυμίαν αὐτῆς, —μὴ ἀνεράϊδα τοῦ γυρίζει μέσα ἐστὶς Ἀργούς (1) τοῦ Ἀγαθοῦ κάθε βράδου καὶ μοῦ δίνει νὰ πέρνω ζινέβρα, ὄντας... ὄντας θέλῃ, μίς Σωσάννα.

Κεφ. II'. — Τὸ Ἐγκόλπιον.

Ἐπῆρξεν ἀδύνατον εἰς ἐμὲ, ἐξηκολούθησεν ἡ Σωσάννα, νὰ μάθω ἄλλο ἀπὸ τὴν Ἐγκράτειαν, ἥτις ἔφυγε διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ φέρῃ, ὡς μοι εἶπε, τὴν ἡμίσειαν κοτύλην τῆς ζινέβρας τὴν ὁποίαν εἶχε δώσει εἰς αὐτὴν ἡ Νηρηΐς.

Μοὶ ἔφησε τὸ ἐγκόλπιον, τὸ ὁποῖον εἶχα κρεμάσει εἰς τὸν λαμὸν μου. Τὸ περιέστρεψα πανταχῶθεν καὶ ἐθαύμασα τὴν λεπτότητα τῆς ἐργασίας του. Εἰς τὸ μέρος ὅπου ὑπάρχει τὴν ὥρα τὸ συγκεχυμένον τοῦτο ζύσμα, (ἡ Σωσάννα ἐκράτει τὸ ἐγκόλπιον ταῦτα λέγουσα)—ἦτο μικρὸν τὸ χαλκογράφημα, οἰκόσημον, ὡς νομίζω, κεχαρμημένον μὲ μεγίστην λεπτότητα.

Κάτωθεν τοῦ οἰκόσημου ἦτο γεγραμμένη διὰ κέσρου μία μόνη λέξις προστεθεῖσα ὑπὸ χειρὸς τρεμούσης... Δὲν ἤξευρον ν' ἀναγινώσκω ἀκούμῃ, ὦ Βρίαν, καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐνοήσω τὴν λέξιν ταύτην, ἀλλ' ἕκασταν στοιχεῖον αὐτῆς ἐνετύπωσε τὸ σχῆμα αὐτοῦ εἰς τοιοῦτον τρόπον εἰς τὴν μνήμην μου ὥστε βραδύτερον ἠδυνήθην νὰ τὰ συλλαβίσω ἐνθυμούμενη αὐτά.

Ἡ ὑπὸ τὸ οἰκόσημον ἐγγεγραμμένη λέξις ἦ τὸ ὄνομα τοῦτο ἦτο Μαρία.

—Μαρία! ἐπανελάβετο ὁ Βρίαν ὡς νὰ εἶχεν ἀνωρύξει τι ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ.

Ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐφάνη ἀκολουθῆν ἄφρονος τὴν ἔρευνάν του, εἶτα δὲ ἐπρόσθεσεν ἀτότμως.

(1) Ἀργούς.